

जि.प्र.का. दर्ता नं. २८९।०५९।०६०
समाज कल्याण परिषद् आवद्धता नं. १७७२३

मार्टिन चौतारी
वार्षिक प्रतिवेदन
आर्थिक वर्ष २०७२/७३

२०७३ भदौ २०

वैधानिक र प्रशासनिक जानकारी

संस्थाको नाम	मार्टिन चौतारी
जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंमा दर्ता समाज कल्याण परिषद्मा आबद्धता	२८९।०५९।०६० १७७२३
कार्यसमिति	अध्यक्ष योगेश राम मिश्र सचिव मधुसूदन सुवेदी कोषाध्यक्ष संगीता पाण्डे सदस्य कुमार पाण्डे कृष्णप्रसाद अधिकारी सुशील मैनाली कैलाश रानी राई
कार्यालय	२७ जीतजङ्ग मार्ग, थापाथली पोष्टबक्स १३४७० काठमाडौं, नेपाल
लेखापरीक्षक	सि.ए. प्रवीण जोशी एन्ड कम्पनी महाराजगञ्ज, काठमाडौं नेपाल

मार्टिन चौतारी

विषय सूची

- ४ पृष्ठभूमि र सारांश
- ५ छलफल र प्रसार
- ५ चौतारी छलफल शृङ्खला
- ६ प्रकाशन
- ८ मार्टिन चौतारी पुस्तकालय
- १० अनुसन्धान
- १० राजनीतिक प्रवाह-पथ : लोकतन्त्र र शासन पद्धति
- ११ ज्ञान उत्पादन र वितरण
- २० भौतिक रूपान्तरण
- २४ प्रशासन
- २४ प्रशासन तथा वित्त
- २६ अनुगमन तथा मूल्यांकन
- २७ जनसम्पर्क र साझेदारी
- २८ अनुसूचीहरू

पृष्ठभूमि र सारांश

प्रस्तुत प्रतिवेदनमा मार्टिन चौतारीले आर्थिक वर्ष २०७२/७३ अर्थात् (२०७२ साउन १ देखि २०७३ असार ३१ तदनुसार १७ जुलाई २०१५ देखि १५ जुलाई २०१६) सम्म गरेका कार्यप्रगतिको विवरण समेटिएको छ। चौतारीले गर्दैआएका कृयाकलापको प्रकृतिअनुसार नै यस प्रतिवेदनलाई पनि विभिन्न खण्डमा विभाजन गरिएको छ। त्यसअनुसार पहिलो खण्डमा छलफल तथा प्रसार कार्यअन्तर्गत पर्ने चौतारीका नियमित तथा अतिरिक्त छलफल, विभिन्न एकाईअन्तर्गत गरिएका विशेष छलफल, कार्यशाला तथा सम्मेलन; प्रकाशन र पुस्तकालयसम्बन्धी गतिविधिको विवरण समेटिएको छ। दोस्रो खण्डमा अनुसन्धान कार्यसँग सम्बन्धित कृयाकलाप समेटिएको छ। यसअन्तर्गत चौतारीका विभिन्न अनुसन्धान एकाईले गरेका कामको फेहरिस्त छुट्टाछुट्टै उपखण्डमा वर्णित छ। मुख्य गरी चौतारीका विभिन्न अनुसन्धान परियोजनालाई राजनीतिक प्रवाह-पथ, ज्ञान उत्पादन र वितरण तथा भौतिक रूपान्तरण गरी तीन ओटा एकाईमा विभाजन गरिएअनुरूप नै यहाँ सम्बन्धित परियोजनाअन्तर्गतका गतिविधिलाई तत् तत् उपखण्डमा समावेश गरी चर्चा गरिएको छ। अन्तिम खण्डमा चौतारीको प्रशासनिक गतिविधिअन्तर्गत प्रशासन र वित्त, अनुगमन तथा मूल्यांकन एवं जनसम्पर्क र साझेदारीसँग सम्बन्धित कार्यप्रगतिको विवरण उल्लेख गरिएको छ। साथै, यस आर्थिक वर्षमा सकृय रहेको कार्यसमिति र चौतारीको कृयाकलापसम्बन्धी केही अनुसूचीलाई प्रतिवेदनको अन्तमा राखिएको छ।

यो आर्थिक वर्षमा दुइटा पुस्तक, *मिडिया अध्ययन*को एक अंक र *सिन्हास* जर्नलका तीन अंक गरी छ ओटा पुस्तक पुस्तिका प्रकाशन हुन सके। त्यसबाहेक यो आ.व.मा चार ओटा शोध-संक्षेप प्रकाशन गरिए भने विभिन्न विधाका ५ ओटा सन्दर्भ सामग्री चौतारीको वेबसाइटमा अपलोड गरिए। चौतारीले सञ्चालन गरेको विभिन्न परियोजनामा आबद्ध अनुसन्धानकर्ताका आफ्ना अनुसन्धानमा आधारित दर्जनौं टिप्पणी नेपालका विभिन्न पत्रपत्रिका तथा अनलाइनमा यस वर्ष पनि छापिए। त्यस्तै, ९८ ओटा छलफल, ८ ओटा विशेष कार्यशाला तथा गोष्ठी र ३ ओटा सम्मेलन सम्पन्न भए। चौतारीले गरेका छलफलमा यस वर्ष कुल २,९५८ जनाले भाग लिए जसमा विशेष कार्यशाला एवं सम्मेलनमा उपस्थित सहभागीलाई गणना गरिएको छैन। यस वर्ष चौतारीको पुस्तकालयमा झन्डै ५७५ ओटा पुस्तक तथा अन्य सामग्री थपिए। त्यस्तै, करिब ९ सय जना आगन्तुकहरूले यो पुस्तकालयको सेवा लिएका थिए।

समग्रमा चौतारीको वित्तीय अवस्था यो वर्ष सन्तोषजनक रह्यो। विभिन्न ७ ओटा परियोजना तथा प्रशासनिक गतिविधिको लागि यस आ.व. २०७२/७३ मा चौतारीले कुल ३१,५२९,४७१।५० रुपैयाँ खर्च गर्ने लक्ष्यका साथ बजेट प्रस्तुत गरेको थियो। त्यसमध्ये यस आ.व.को अन्त्यसम्ममा ३२,३१०,१३८।५७ रुपैयाँ खर्च भयो। आ.व.को सुरुमा चौतारीमा १६,५८३,८९२।२४ रुपैयाँ नगद मौज्जात रहेकोमा यो वर्षभरीमा विभिन्न दातृ संस्थाबाट प्राप्त सहयोग तथा अन्य आम्दानीसमेत गरी ३३,०९३,५५०।५३ रुपैयाँ प्राप्त भई कुल नगद प्रवाह ४९,६७७,४४२।७७ रुपैयाँ पुगेको थियो। त्यसमध्ये वर्ष भरीमा खर्च भई आगामी वर्षका लागि नगद मौज्जात १७,३६७,३०४।२० रुपैयाँ छ। बाँकी रकममध्ये विविध परियोजनाका गतिविधि सम्पन्न गर्न छुट्याइएको मौज्जात ४,८९६,८८१।२५ रुपैयाँ छ भने चौतारीको मुल कोष (Core Fund) मा ८,७७४,१०८।१० रुपैयाँ नगद मौज्जात रहनेछ। मुल कोषमा गत आ.व.भन्दा यस वर्ष १,६९७,९६७।३२ रुपैयाँ थपिन गएको छ। चौतारीले गत वर्षदेखि अवलम्बन गरेको QAC नीतिका कारण पनि मूल कोषमा उक्त रकम थप्न सम्भव भएको हो। यस वर्ष चौतारीका विभिन्न परियोजनाअन्तर्गत इकोनोमिक एन्ड सोसियल रिसर्च काउन्सिल र आइसेट नेपाल गरी दुई नयाँ दाताहरूबाट आर्थिक सहयोग प्राप्त भयो भने विगतका दाताहरू फोर्ड फाउन्डेसन, डानिडा फेलोसिप सेन्टर, द एसिया फाउन्डेसन, फाउन्डेसन ओपन सोसाइटी इन्स्टिच्यूट र भारतीय राजदुतावास अन्तर्गतको बीपी कोइराला फाउन्डेसन र आइसिटिजेको सहयोग यस वर्षमा निरन्तर रह्यो।

यस वर्ष चौतारीमा ३ जना कर्मचारीहरूले राजिनामा दिनुभयो भने ४ जना नयाँ कर्मचारी थपिनुभयो। यो आर्थिक वर्षमा महिला कर्मचारीको सहभागीता २७ प्रतिशत रह्यो। चौतारीको कर्मचारी तथा कार्यसमितिका सदस्यहरूको विदेशमा भएका विभिन्न ६ ओटा सम्मेलन तथा तालिमका अवसरमा सहभागीता रह्यो।

मार्टिन चौतारीका गतिविधिलाई अझ बढी व्यवस्थित, प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउने उद्देश्यले यस वर्ष विभिन्न नीतिगत सुधारका काम भए। त्यसअन्तर्गत स्थलगत अनुसन्धान खर्चको पुनरावलोकनसम्बन्धी व्यवस्थामा समयानुकूल परिमार्जन, कर्मचारी छनोट एवं भर्नासम्बन्धी निर्देशिका तर्जुमा, सम्बन्धनसम्बन्धी नीति र कार्यथलोमा हुनेसक्ने यौनजन्य दुर्व्यवहार नियन्त्रणसम्बन्धी नीति तर्जुमा गरियो। साथै, भएका नीतिमा आवश्यक संशोधन गरी चौतारीका गतिविधि र निर्णयलाई बढी जवाफदेही बनाइयो। त्यस्तै, यो वर्ष चौतारीको नयाँ तलवमान (Generic Salary Structure) निर्धारण गरी लागू गरियो।

१। छलफल र प्रसार

१.१। चौतारी छलफल शृङ्खला

मार्टिन चौतारीमा सातामा दुई दिन (आइतबार र मंगलबार) विभिन्न विषयमा छलफल हुन्छ। यस आ.व. २०७२/७३ मा मार्टिन चौतारीमा नियमितअन्तर्गत ८९ ओटा छलफल, ९ अतिरिक्त छलफल गरी जम्मा ९८ ओटा छलफल सम्पन्न भए (हेर्नुहोस् अनुसूची १)। आइतबार हुने छलफल अनुसन्धानमा आधारित हुन्छन् भने, मंगलबार विभिन्न समसामयिक विषयमा र मिडियासम्बन्धी छलफल गरिन्छ।

यस आ.व.मा सार्वजनिक विदा र चौतारीमा आयोजना भएका विशेष सेमिनार तथा कार्यक्रमहरूका कारण ७ ओटा नियमित छलफल हुन सकेनन्। जम्मा १३७ जना मुख्य वक्ताको रूपमा सहभागी भए। जम्मा वक्तामध्ये १०५ जना (७७ प्रतिशत) पुरुष र ३२ जना (२३ प्रतिशत) महिला थिए। चौतारीमा हुने नियमित छलफललाई लैंगिक र विषयगत रूपमा सन्तुलित बनाउने प्रयासस्वरूप अघिल्ला वर्षमा झैं मार्च (फागुन/चैत) महिनाका चौतारीका नियमित छलफलमा वक्ताका रूपमा बोल्न आउने सबै महिला नै हुनुपर्ने नियम यस आ.व.मा पनि लागू गरियो। यस वर्ष मार्च महिनाभरको छलफल महिलाका विषयमा काम गर्ने एउटा संस्था 'चौखट' सँगको सहकार्यमा सम्पन्न गरिएको थियो।

आ.व. २०७२/७३ मा जम्मा ४४ ओटा आइतबारको छलफल सम्पन्न भए। आइतबारका ३ ओटा छलफल सार्वजनिक विदा र चौतारीमा आयोजित विशेष कार्यक्रमका कारण हुन सकेनन्। त्यस्तै यस वर्ष मंगलबारका छलफल जम्मा ४५ ओटा भए। सार्वजनिक विदा र चौतारीमा आयोजित विशेष कार्यक्रमका कारण ४ ओटा मंगलबारको छलफल हुन सकेनन्। समसामयिक विषय जस्तै, राजनीति, समाजविज्ञान, पुस्तक, साहित्य, कला संस्कृति, वातावरण, परम्परागत ज्ञान आदिबारे यस शृंखलामा बहस भए। नियमितबाहेक यसै आ.व.मा ९ ओटा अतिरिक्त छलफल सम्पन्न भए।

छलफलमा सहभागिता

कुल २ हजार ९ सय ५८ जनाले चौतारीका नियमित छलफलमा भाग लिएका थिए। यो चौतारीमा नियमित छलफलमा भाग लिन आउने सहभागीहरूले उपस्थिति रजिस्टरमा दर्ता गराएको आधारमा गणना गरिएको संख्या हो। यसरी हेर्दा प्रत्येक छलफलमा सरदर ३० जनाको उपस्थिति देखिन्छ। यसभन्दा अघिल्लो वर्षसँग दाँजेर हेर्दा यस वर्ष ५३१ जना सहभागी बढेका छन् जुन उत्साहजनक तथ्यांक हो। छलफलमा उपस्थित हुने कतिपय सहभागीले रजिस्टरमा नाम लेख्न छुटाउने भएकाले वास्तविक सहभागी योभन्दा केही बढी थिए भन्न सकिन्छ। चौतारीले गत वर्षसम्म आफ्नो सूचीमा भएका करिब ५ हजार जना जतिलाई इमेलमार्फत सम्बन्धित हप्ताको कार्यक्रम तालिका पठाउँथ्यो। साथै, सामाजिक सञ्जालको पनि उपयोग गर्दथ्यो। यस वर्ष चाहिँ चौतारीको आइएसपी, मर्कन्टाइल कम्युनिकेशन, ले एकमुष्ट (बल्क) इमेल पठाउने सुविधामा कटौती गरिदिएकाले इमेल पठाउन सकिएको थिएन। तैपनि चौतारीको छलफलमा त्यसले उस्तो प्रभाव पारेन भनेर यसपालीको सहभागिताबाट अनुमान लगाउन सकिन्छ।

सम्मेलन, सेमिनार, कार्यशाला र विशेष छलफल

चौतारीले यस आर्थिक वर्ष सेमिनार, कार्यशाला सम्मेलन र अन्य छलफलसमेत गरी ११ ओटा विशेष कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो (हेर्नुहोस् अनुसूची २)। यीमध्ये ५ ओटा भूकम्पसम्बन्धी कार्यक्रम काठमाडौँबाहिर सम्पन्न भएका थिए। त्यस्तै यस नेपालको मध्यकालीन इतिहास र समाजसम्बन्धी अधिगोष्ठी पनि यो वर्ष आयोजना गरियो (हेर्नुहोस् अनुसूची ३)। २०११ बाट सुरु गरिएको युवा अनुसन्धान कार्यशाला र सन् २०१० बाट सुरु मिडिया अनुसन्धान सम्मेलनलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइयो (हेर्नुहोस् अनुसूची ४ र ५)।

१.२। प्रकाशन

यस आ.व.मा पुस्तक, जर्नल र शोध-संक्षेप गरी १० ओटा सामग्रीको प्रकाशन भए। ती निम्नलिखित छन् :

Pandey, Bikash. 2016. *Track II – Nepal's Pluralistic Hydropower Development Post-Arun* (Chautari Book Series 87).

Raj, Yogesh and Bhaskar Gautam. 2015. *Courage in Chaos: Early Rescue and Relief after the April Earthquake* (Chautari Book Series 86).

हुमागाईं, देवराज, प्रत्युष वन्त, शेखर पराजुली, हर्षमान महर्जन र अर्जुन पन्थी, सं. । २०७२ । *मिडिया अध्ययन* १० (चौतारी पुस्तक शृंखला ८५)

Onta, Pratyoush, Mark Liechty, Seira Tamang, Tatsuro Fujikura, Lokranjan Parajuli and Yogesh Raj, eds. 2014. *Studies in Nepali History and Society*, Vol 19, No 2.

Onta, Pratyoush, Mark Liechty, Seira Tamang, Tatsuro Fujikura, Lokranjan Parajuli and Yogesh Raj, eds. 2015. *Studies in Nepali History and Society*, Vol 20, No 1.

Onta, Pratyoush, Mark Liechty, Seira Tamang, Tatsuro Fujikura, Lokranjan Parajuli and Yogesh Raj, eds. 2015. *Studies in Nepali History and Society*, Vol 20, No 2.

Martin Chautari. 2015. *Proposed Higher Education Policy*. Research Brief no. 13, August.

मार्टिन चौतारी । २०७२ । *त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा विकेन्द्रीकरण र स्वायत्तता* । शोध-संक्षेप नं. १६, साउन ।

मार्टिन चौतारी । २०७३ । *१९९० को भूकम्पपछिका राहत वितरण, पुनर्निर्माण र व्यवस्थापन* । शोध-संक्षेप नं. १७, जेठ ।

Martin Chautari. 2016. *Deliver through Mobiles First*. Research Brief no. 18, June.

यो आर्थिक वर्षमा दुइटा पुस्तक, *मिडिया अध्ययन*को एक अंक र *सिन्हास* जर्नलका तीन अंक गरी छ ओटा पुस्तक पुस्तिका प्रकाशन हुन सके। त्यसबाहेक यो आ.व.मा चार ओटा नीतिपत्र या शोध-संक्षेप प्रकाशन गरिए। यो वर्ष प्रकाशन गर्ने योजना गरिएका केही पुस्तक विभिन्न कारणले गर्दा अर्को वर्ष धकेलिए। अधिल्लै वर्ष प्रकाशन हुनुपर्ने *मिडिया अध्ययन*को दशौँ अंक यो आ.व.को पनि अन्ततिर मात्र प्रकाशन हुन सक्यो। यसका पछाडि प्रकाशकको अरुचि प्रमुख कारण रह्यो। वि.सं. २०७१ (अंक ९) देखि *मिडिया अध्ययन*को प्रकाशन भूकुटी एकेडेमिक पब्लिकेसन्सले गर्ने गरी चौतारी र उक्त संस्थाबीच सम्झौता भएको थियो। सोही बमोजिम भूकुटीले अंक ९ प्रकाशन गरेको थियो। यद्यपि त्यो अंक पनि केही समय ढिला गरी प्रकाशन भएको थियो। प्रिप्रेसका सबै काम सकेर ८ महिनाअघि अंक १० बुझाए पनि प्रकाशकले विभिन्न बहाना गरी प्रकाशन नगरेकाले बाध्य भएर उक्त संस्थासँगको सहयात्रा तोडेर अंक १० आफ्नै खर्चमा प्रकाशन गर्न थालेको हो। स्मरणीय छ, *सिन्हास* जर्नलको सम्पादन र प्रि-प्रेससम्बन्धी सम्पूर्ण काम मार्टिन

चौतारीमा गरिन्छ तर प्रकाशन भने मण्डला बुक पोइन्टले गर्दैआएको छ र हालसम्म प्रकाशनकै सम्बन्धमा कुनै ठूलो समस्या बेहोर्नुपरेको छैन।

निम्नलिखित पुस्तक, जर्नल तथा नीतिपत्रहरू भने यो वर्ष प्रकाशन गर्ने लक्ष्य राखिए पनि समयभावका कारण आउँदो आ.व.का लागि स्थगित हुन पुगेका छन्:

१. वि.सं. २०६७ र २०६८ मा प्रदान गरिएको उच्चशिक्षामा समावेशीकरणसम्बन्धी वृत्ति (फेलोसिप) मा संलग्न व्यक्तिहरूले तयार पारेका लेखहरूको सम्पादित पुस्तक। यो पुस्तकका विभिन्न लेखहरूको अन्तिम मस्यौदा प्राप्त भई सम्पादन सुरु भए पनि सम्पादकको समयभावका कारण आ.व. २०६८-६९ देखि यो पुस्तक प्रकाशनको योजना स्थगित हुँदैआएको छ।

२. शैक्षिक संस्थाबाहिर ज्ञान उत्पादनको अवस्था (Knowledge Production beyond Academia) । यो पुस्तकका विभिन्न परिच्छेद सम्पादन तथा लेखकद्वारा परिमार्जनको प्रक्रियामा छन्।

३. नेपालमा भारतीय सहयोगमा निर्मित सडक निर्माणसम्बन्धी मोनोग्राफ लेखनको कार्य दाता बीपी कोइराला नेपाल भारत फाउण्डेसनका कारण स्थगन हुन पुग्यो।

४. नेपालमा भारतीय सहयोगमा निर्मित कोशी बराजसम्बन्धी मोनोग्राफ लेखनको कार्य दाता बीपी कोइराला नेपाल भारत फाउण्डेसनका कारण स्थगन हुन पुग्यो।

५. सिन्हास जर्नल २१(१) का लेख अन्तिम चरणमा छन्।

६. *मिडिया अध्ययन*को नाम सामान्य परिवर्तन भै अब *समाज अध्ययन* हुनेछ। यसको सम्पादन समूह विस्तारित हुनेछ। यसको अंक ११ डिसेम्बर २०१६ भित्र प्रकाशन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ र केही लेख प्रारम्भिक चरणमा छन्।

चौतारीले खास गरी अंग्रेजीमा तयार गर्ने पुस्तक आफैले प्रकाशन नगरी नेपालबाहिर प्रकाशकबाट गर्न प्रयास गर्ने निर्णयलाई कार्यान्वयन गरिँदैछ। चौतारी र सोआसको संयुक्त परियोजना *पब्लिक मिनिड* अन्तर्गत प्रकाशन गरिने भनिएको पुस्तक विभिन्न चरणबाट गुज्री क्याम्ब्रिज युनिभर्सिटी प्रेसबाट प्रकाशन हुन लागेको छ। *सिन्हास* जर्नलमा प्रकाशित इतिहाससम्बन्धी लेखको संग्रह प्रकाशनका लागि रुटलेज प्रकाशन गृहले स्वीकृति प्रदान गरेको छ। सो पुस्तक सम्पादनको चरणमा छ। यही संस्थासँग चौतारीबाट तयार गरिएका अंग्रेजी पुस्तक प्रकाशन गर्ने सम्बन्धमा छलफल भई सोही प्रकाशन गृहले १९५० सम्बन्धी अर्को पुस्तक पनि प्रकाशन गर्ने रुचि देखाएको छ। यो पुस्तकसम्बन्धी सम्झौता चाँडै नै हुनेछ।

चौतारीले अनुसन्धान गरेका र तयार पारेका कतिपय सामग्री (खास गरी अनुसन्धान प्रतिवेदन र सन्दर्भसूची) मुद्रण नगरी वेबसाइटमा मात्र पनि प्रकाशन गर्ने गरिएको छ। यही आ.व.मा चौतारीको वेबसाइटमा राखिएका सन्दर्भसूची निम्नानुसार रहेका छन् :

Maharjan, Harshaman, et al. 2015. Writings on Internet in Nepal. [version 2; 18 December].

Chalaune, Ankalal. 2016. Karnali Studies: A Bibliography . [version 1; dated 19 April].

Kharel, Pranab and Gaurab KC. 2016. Bibliography of the Works of Prayag Raj Sharma. [version 1; 11 April].

Onta, Pratyoush. 2016. Some Recent Articles on Kathmandu: A Short Bibliography. [version 1; 4 July].

Uprety, Devendra, Shak B. Budhathoki and Pramod Bhatta. 2016. Bibliography of PhD Dissertations on Nepal's School Education. [Version 1; 11 July].

चौतारीले निकालेका पुस्तक वा यहाँबाट उत्पादित अनुसन्धानमूलक लेखहरू त्रि.वि. र मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालयका विभिन्न पाठ्यक्रममा स्रोत सामग्रीका रूपमा समावेश हुने क्रम बिस्तारै बढ्न थालेको छ। यद्यपि विश्वविद्यालयका पाठ्यक्रम वर्सेनि परिमार्जन नहुने भएकाले पनि गत वर्ष वा यस वर्ष प्रकाशित भएका सामग्री कुनै पाठ्यक्रममा समावेश भएको पाइएको छैन। हामीले अहिलेसम्म थाहा पाएकामध्ये त्रि.वि.को एमफिल समाजशास्त्र, एमफिल अंग्रेजी, एम.ए. समाजशास्त्र/मानवशास्त्रमा तथा मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालयको बी.ए तथा एम.ए. तहको पाठ्यक्रममा पनि चौतारीबाट विगतमा प्रकाशित विभिन्न पुस्तकहरू पाठ्य सामग्री वा स्रोत सामग्रीका रूपमा राखिएका छन्।

१.३। मार्टिन चौतारी पुस्तकालय

मार्टिन चौतारी पुस्तकालयमा २०७३ असारसम्ममा जम्मा २१,४२६ ओटा पुस्तक, थिसिस, अप्रकाशित प्रतिवेदन आदि सामग्री संकलित छन्। २०७२ साउन १ देखि २०७३ असार ३१ सम्ममा पुस्तकालयमा ५७४ ओटा पुस्तक थपिएका छन्। यी मध्ये ३११ ओटा किनिएका र बाँकी २६३ ओटा पुस्तक विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाबाट उपहारस्वरूप प्राप्त भएका हुन्। नेपालसँग सम्बन्धित पुराना पुस्तक संकलन गर्ने कार्य पनि यो अवधिमा भयो। साथै नेपालमा उपलब्ध नहुने वा ढिलो आइपुग्ने आवश्यक पुस्तक बाहिरबाट नेपाल आउने चौतारीका शुभेच्छुकहरूलाई आग्रह गरेर ल्याउन भनिन्छ। यसरी पनि यो वर्ष केही पुस्तक किनियो। हाल पुस्तकालयमा नेपालबाट प्रकाशित २६० सहित जम्मा ३८१ शीर्षकका जर्नल संकलित छन्। यसमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका केन्द्रीय क्याम्पस, केन्द्रीय विभाग, आंगिक क्याम्पस, विद्यार्थी समूह, व्यक्ति, निजी तथा सरकारी कार्यालय, अनुसन्धान केन्द्र आदिले प्रकाशन गर्ने जर्नल रहेका छन्। पुस्तक, जर्नलबाहेक मिडियासम्बन्धी अनुसन्धानमूलक लेख र नेपालसम्बन्धी लेखको संकलन गर्ने कार्य पनि भइरहेको छ। यी लेख विभिन्न पुस्तक, वेबसाइट, जर्नल तथा म्यागेजिनबाट संकलन गरिन्छन्।

२०७० पुसदेखि चौतारी पुस्तकालय आफैले उच्च शिक्षाको प्रेस क्लिपिङ्स बनाउन थालेको छ जुन काम गत आर्थिक वर्षमा पनि जारी राखियो। २०७१ कात्तिक २५ (११ नोभेम्बर २०१४) बाट थालिएको इ-क्लिपिङ्सकै कामलाई निरन्तरता दिइयो। आवश्यक ठानेका अन्य विषयको पनि लेख तथा प्रकाशन संकलन र व्यवस्थापन गर्ने कामले पनि निरन्तरता पाएको छ। यिनमा महेशराज पन्त र रमेश ढुंगेलले लेखेका लेख, समाजशास्त्रसम्बन्धी लेख तथा समाचार र वी.पी. कोइरालाबारेका अनुसन्धानमूलक लेख पर्दछन्। पुस्तकालय बारेका न्यूज क्लिपिङ्स पनि मिडिया शीर्षकमा स्क्यान गर्ने गरिएको छ। यस वर्ष फाइलिडमा प्रयोग गरिएको विधि डिजिटल तथा हार्डकपि दुवै हो।

पत्रपत्रिका र अनलाइन जर्नल

पुस्तकालयमा सङ्ग्रहित १९ शीर्षकका नेपाली दैनिक अखबारमध्ये १३ नियमित र बाँकी बन्द भइसकेका वा अनियमित निस्किरहेका छन्। अंग्रेजीमा आठ शीर्षकमध्ये चार नियमित र चार ओटा बन्द भइसकेका वा अनियमित रूपले निस्किरहेका छन्। साप्ताहिकतर्फ २८ शीर्षकका अखबार संकलित छन्। नेपाल तथा विदेशबाट निस्केका करिब ३० म्यागेजिन पनि पाठकका लागि उपलब्ध छन्। यहाँ उपलब्ध दैनिक, साप्ताहिक, म्यागेजिन र जर्नलको छुट्टाछुट्टै सूची चौतारीको वेबसाइटमा पुस्तकालय सेक्सनभित्र छ। जनजाति र राजनीतिक म्यागेजिन पनि चौतारीमा संकलन गर्न थालिएको छ। यस काममा अर्जुन पन्थीले सहयोग गर्दै आउनुभएको छ।

अनलाइन जर्नल उपलब्ध गराउनेमध्ये नेपालमा २०६६ सालदेखि सञ्चालनमा आएको Nepal Library and Information Consortium (NeLIC) प्रमुख हो। यसैमार्फत चौतारी पुस्तकालयले अनलाइन जर्नल सब्सक्राइब गर्दैआएको छ। NeLIC को सदस्य भएबापत मार्टिन चौतारीले विभिन्न e-resources सदस्यबीच दामासाहीले रकम तिर्ने व्यवस्थाअनुरूप रकम तिरेर e-resources प्राप्त गर्दैआएको छ। उपलब्ध अनलाइन जर्नलमध्ये Project MUSE,

JSTOR सःशुल्क Subscribe गरिएको छ। यो वर्ष पनि NeLIC को सदस्यता नवीकरण गरेर चौतारीले e-resources को उपलब्धता चौतारी पुस्तकालयमा जारी राखेको छ जसको म्याद २०७३ पुसमा सकिने छ।

अनलाइन क्याटलगमा सुधार तथा परिवर्तन

चौतारी पुस्तकालयको अनलाइन क्याटलगको नयाँ सफ्टवेयर (Win/ISIS to Koha) मा सर्च गर्दा item type मा गलत इन्ट्री भए no item available भन्ने सन्देश आउने गर्दथ्यो। करिब १९ हजार डाटामध्ये १४ हजारभन्दा बढी डाटाले सही सन्देश दिन थालेका छन्। अनावश्यक की वर्डस् र बिब्लियोग्राफिक सूचना अनुपयुक्त स्थानमा इन्ट्री गरिएकोले केही गलत सूचना अझै देखिँदैछ। यो आ.व.मा २ हजार डाटा सम्पादन गरियो। बाँकी ५ हजार डाटा सुधार गर्न पुस्तकालयमा कर्मचारी अभावका कारण लक्षअनुसार काम भएन।

चौतारी पुस्तकालय क्याटलगको अनलाइन डाटाबेस नेपालमा अनलाइन सपोर्ट दिने टेक आउट सोलुसन प्रा.लि. काठमाडौँसँग डाटाबेस होस्टिङको सम्झौता आ.व. २०७२/०७३ का लागि नवीकरण गरियो।

२०७२ असार अन्तिम हप्तादेखि काठमाडौँ विश्वविद्यालयअन्तर्गत भाषा तथा आमसञ्चार विभागमा स्नातक तह चौथो वर्षमा अध्ययनरत प्रकृति के.सी. र अस्मिता दीक्षितले चौतारीमा ४ महिना लामो इन्टर्नेसिप सकेर फर्कनुभयो। उहाँहरूलाई चौतारी पुस्तकालयमा पनि इन्टर्न अवधिमा स्क्यानको काम गर्न लगाइयो।

स्टक भेरिफिकेसन

मार्टिन चौतारी पुस्तकालयमा यो वर्ष स्टक भेरिफिकेसन गरिएन। तर स्टक भेरिफिकेसनसँग मिल्दोजुल्दो गरी दराजको सरसफाइ भयो। धमिराको आक्रमण भए नभएको अनुगमन तथा सरसफाइमा दलबहादुर श्रेष्ठ र कुमारी कार्कीले चैत र वैशाख महिनामा १५ दिन काम गर्नुभयो। नयाँ पुस्तक सेल्भिडमा देखिएको स्थान अभाव यस सरसफाइका क्रममा केही सल्टिन पुग्यो।

सामग्री डिजिटाइजेशन

पुस्तकालयमा रहेका भौतिक रूपले कमजोर कतिपय सामग्री डिजिटाइजेशनका साथै पुस्तकालयमा रहेका जर्नल पनि स्क्यान गरियो। संकलनमा रहेका मिडिया बारेका कार्यपत्र, लेख, नेपालसम्बन्धी लेख आदिलाई पनि स्क्यान गर्न थालिएको छ। अधिल्लो वर्ष ७ शीर्षकका जर्नलका २८ ओटा भोल्युम स्क्यान गरिएकामा यो वर्ष थप ५१ ओटा जर्नलका ३४१ भोल्युम स्क्यान गरियो र जम्मा ५८ शीर्षकका ३६९ ओटा अंक डिजिटाइजेशन सम्पन्न गरियो। नेपालसम्बन्धी १५० ओटा लेखहरू डिजिटाइज गरियो। मिडिया संकलनका सबै लेख र कार्यपत्र गरी जम्मा १,१७४ ओटा फाइल स्क्यान गरियो। चौतारी पुस्तकालयले विगतमा गर्दैआएको मिडिया क्लिपिङ्सका सबै फाइलको यो वर्ष डिजिटल प्रति तयार गरियो। पुराना मिडिया विधाका विभिन्न न्यूज क्लिपिङ्स संकलित जम्मा ११४ ओटा फाइल डिजिटाइज गरियो, जसमा करिब ७ गिगाबाइट (जिबी) सामग्री तयार गरिएको छ। पुस्तकालयका म्यागेजिन संकलन कक्षमा राखिएका यस्ता फाइल स्टोरमा राखेपछि पुस्तकालयमा आएको स्थान अभाव पनि केही हदसम्म समाधान हुनेछ। यस वर्ष देखिएको उत्साहजनक काम सामग्री डिजिटाइजेशन हो। विगतमा पाठकलाई उनीहरूले माग गरेका सामग्रीको फोटोकपि उपलब्ध गराउँदै आएकोमा २०७२ साउन १ देखि नै सशुल्क पिडिएफ फाइल दिने गरिएको छ। यस आ.व.मा पिडिएफ र पुस्तकालय विलम्ब शुल्कबापत पुस्तकालयले रु. ५,२८० शुल्क उठायो।

बाइन्डिङ

यो आ.व. मा म्यागेजिन, पुस्तक र अखबार गरी ३ थरी सामग्री बाइन्डिङ गरियो। त्यस्तै, पुस्तकालयमा किनिएका म्यागेजिनको प्रकृतिका आधारमा निश्चित समयको अन्तरमा बाइन्डिङ गर्ने काम भयो। पुस्तकालयमा च्यातिने अवस्थामा

रहेका वा च्यातिएका कतिपय पुस्तकको पनि बाइन्डिङ गरिएको छ। दैनिक पत्रपत्रिका बाइन्डिङ गर्न अर्डर गरेर आवश्यकता अनुसारको फाइल बनाएर फाइलिङ गर्ने काम जारी राखिएको छ। यो आ.व. म्यागेजिन र पुस्तक गरी जम्मा ५१ थान बाइन्डिङ तथा अखबार २०० थान फाइलिङ गरियो।

प्रयोगकर्ता

पुस्तकालयमा राखिएको गेट रजिष्टरमा यो आ.व. भित्र ८९६ जनाले आफ्नो नाम दर्ता गरेका छन्। यद्यपि सबैले रजिष्टरमा नाम नलेखे हुँदा आगन्तुकको संख्या योभन्दा केही बढी थियो भन्न सकिन्छ। पुस्तकालयले प्रदान गर्ने विभिन्न सेवामध्ये पत्रपत्रिकाका पुराना अंक हेर्ने प्रयोगकर्ताको संख्या मात्र १,४३० छ। त्यस्तै पिडिएफ सेवा लिने ८०९ जना छन्। अध्ययन कक्षमा वाइफाइ तथा तारमार्फत इन्टरनेट सेवा लिने व्यक्ति पनि बढेको देखिन्छ। इन्टरनेट सेवा लिने यस वर्ष ६०१ जना थिए। यी सबै तथ्यांकमा चौतारी सदस्य वा कर्मचारीले लिएको सेवा गणना गरिएको छैन। यो आ.व.मा चौतारीका कर्मचारी, अनुसन्धाता तथा सदस्यहरूले ५७६ पुस्तक घर लगेर पढेको पाइयो। यसमा रिन्यु गरेको संख्या गणना गरिएको छैन। इमेलमार्फत पटक पटक पुस्तक रिन्यु गर्ने सुविधा जारी राखिएको छ। यो पुस्तकालयमा उपलब्ध सामग्रीबारे जतिसक्दो धेरै पाठकले जानकारी पाउन र प्रयोग गरून् भनेर चौतारीले आफ्ना नियमित छलफल तालिकामार्फत अद्यावधिक सूचना दिने काम भइरहेको छ।

अन्य

असिस्टेन्ट लाइब्रेरियन रमिता महर्जनले २०७२ साउन ६ देखि मार्टिन चौतारी छोड्नुभयो। उहाँले सम्हाल्दै आउनुभएको काम गर्न २०७३ असोज ६ मा विनिता गिरीलाई लाइब्रेरी असिस्टेन्टका रूपमा नियुक्त गरियो। उहाँले पनि २०७२ चैत २८ मा राजिनामा दिनुभयो। त्यसपछि गिरीको स्थानमा २०७३ जेठ १२ देखि रेनुका गुरागाईंलाई नियुक्त गरिएको छ। यसरी बारम्बार भएको कर्मचारी परिवर्तनको नकारात्मक असर पुस्तकालयको काममा परेको छ।

२। अनुसन्धान

२.१। राजनीतिक प्रवाह-पथ: लोकतन्त्र र शासनपद्धति

२.१.१ 'सत्य' र 'सत्यको खोजी'बारे भए-गरेका अभ्याससम्बन्धी अनुसन्धान

गत आर्थिक वर्ष गरिएको नेपालको शान्ति प्रक्रियासँग सम्बन्धित परियोजनाअन्तर्गत चौतारीले गर्नुपर्ने काम सम्पन्न भए पनि दातृसंस्थाकै ढिलासुस्तीका कारण पूर्णरूपले सम्पन्न हुन सकेको छैन। र, त्यसअन्तर्गत चौतारीले प्राप्त गर्नुपर्ने अन्तिम किस्ताबापतको रकम पनि पाउन सकेको छैन। नेपाल सरकारले शान्ति प्रक्रियालाई सम्पन्न गर्ने क्रममा सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग र बेपत्ता छानबिन आयोग गठन गरी काम अघि बढाउन लागेको सन्दर्भमा मंसिर २०७१ देखि असार २०७२ सम्म मार्टिन चौतारीले इन्टरनेशनल सेन्टर फर ट्रान्जिशनल जस्टिस (आइसिटिजे) को आर्थिक सहयोगमा 'सत्य' र 'सत्यको खोजी' बारे नेपालका विभिन्न स्थान र समयमा भए-गरेका अभ्याससम्बन्धी अनुसन्धान गरेको थियो। अध्ययन क्रममा चौतारीका अनुसन्धानकर्ताहरूले आठ जिल्ला (झापा, कपिलवस्तु, वर्दिया, रुकुम, दैलेख, अछाम, धनुषा र सुर्खेत) का १०५ जना द्वन्द्वपीडित, राजनीतिक दलका सदस्य, नागरिक समाजका प्रतिनिधि, बुद्धिजीवी, पूर्वलडाकु आदिसँग कुराकानी गरी 'सत्य' का सम्बन्धमा उनीहरूको बुझाइ र संस्मरण संकलन गरी केलाउने काम गरिएको थियो। साथै, विश्लेषक सीके लालले नेपालमा राजनीतिक संस्कृति र सत्यबारे विचार-पत्र लेख्नुभएको थियो। सो विचार-पत्र र अनुसन्धेय अन्तर्वार्तामा आधारित भई सत्यबारे एउटा प्रतिवेदन सम्बन्धित दातृ संस्थालाई गत आर्थिक वर्षमा नै बुझाइएको थियो। सीके लालको विचार-पत्र आइसिटिजेले नै मोनोग्राफका रूपमा प्रकाशन गर्ने र चौतारीले बुझाइएको प्रतिवेदनका आधारमा नेपालगञ्ज, पोखरा र विराटनगर गरी तीन ओटा क्षेत्रीयस्तरको र काठमाडौंमा एउटा राष्ट्रियस्तरको छलफल कार्यक्रम आयोजना गरिने भनिएकोमा यो वर्ष आइसिटिजेले ती कामहरू सम्पन्न गरेको पाइएन।

२.१.२ युद्धदेखि शान्तिसम्मको संक्रमण

यस परियोजनाअन्तर्गत मार्टिन चौतारीले स्कूल अफ ओरियन्टल एन्ड अफ्रिकन स्टडिज (सोआस) सँगको सहकार्यमा युद्धदेखि शान्तिसम्मको संक्रमणबारे अध्ययन प्रारम्भ गरेको छ। यो परियोजना, इकोनोमिक एन्ड सोसियल रिसर्च काउन्सिल (इएसआरसी), बेलायतको सहयोगमा सञ्चालित छ। डिसेम्बर २०१५ देखि नोभेम्बर २०१७ सम्म कायम रहने यस अनुसन्धान परियोजनाको मुख्य उद्देश्य संक्रमणकालीन राजनीतिक र आर्थिक-सामाजिक परिवर्तनलाई सूक्ष्म रूपमा बुझ्नु हो।

दुई वर्षको परियोजना अवधिमा कर्णाली अञ्चलको डोल्पा र हुम्ला तथा तराईका सप्तरी र बर्दियाकेन्द्रित स्थलगत अध्ययन गर्ने योजना छ। संक्रमणकालको अवधिमा यी क्षेत्रका आर्थिक-सामाजिक पाटाहरू कसरी परिवर्तन भए र ती फेरबदलले राजनीतिक प्रक्रियामा के कस्तो प्रभाव पार्यो आदि प्रश्न वरिपरि अध्ययन केन्द्रित रहने छ। मूलतः अनुसन्धान परियोजनाले छानेका क्षेत्र र काठमाडौँबीचको अन्तरसम्बन्धको माध्यमबाट संक्रमणकालका विभिन्न पक्षहरूलाई बुझ्ने विश्वास अध्ययन परियोजनाको छ।

अध्ययन क्रममा चौतारीका अनुसन्धानकर्ताहरूले सबै क्षेत्रमा पहिलो चरणको प्रारम्भिक अध्ययन भ्रमण सम्पन्न गरे। उनीहरूले स्थानीय अधिकारी, राजनीतिक दलका नेता, नागरिक समाजका प्रतिनिधि, व्यापारी, स्थानीयवासीसँग कुराकानी गरे। त्यस्ता कुराकानीलाई केलाउने कामले संक्रमणकालका जटिलताबारे बुझ्न सघाउँछ भन्ने विश्वास गरिएको छ। ती अन्तर्वार्तालाई रेकर्ड गरी लिपिबद्धसमेत गरिएको छ। त्यसको आधारमा अनुसन्धानका आगामी कार्यक्रमहरू तय हुनेछन्।

यस परियोजनाअन्तर्गत इन्टरनेसनल एलर्टसँगको सहकार्यमा एउटा र चौतारीको आफ्नै पहलमा एउटा गरी दुइटा सार्वजनिक कार्यक्रम आयोजना गरियो। दुवै कार्यक्रमको उद्देश्य अनुसन्धानका विषयवस्तुलाई धारिलो बनाउनु र अनुसन्धान गर्ने विधि र प्रक्रियालाई परिष्कृत गर्नु थियो।

२.२। ज्ञान उत्पादन र वितरण

२.२.१ शिक्षा अनुसन्धान

२.२.१क अनुसन्धान र अन्तर्क्रियामार्फत नेपालमा उच्चशिक्षा सुधारबारे सार्वजनिक बहसको प्रवर्द्धन मार्टिन चौतारीले नेपालको उच्च शिक्षा सुधारबारे सार्वजनिक बहस अगाडि बढाउँदै आएको छ। गत वर्ष ओपन सोसाइटी फाउण्डेशनको सहयोगमा परियोजना सञ्चालन भएको थियो जसअन्तर्गत नेपालको उच्च शिक्षा क्षेत्रमा भएका सुधार र सुधार प्रक्रियालाई नजिकबाट नियाल्ने लक्ष्य राखिएको थियो। मार्टिन चौतारीले ओपन सोसाइटीसँग गरेको सहकार्यले यस वर्ष निरन्तरता पाउन सकेन। त्यसो हुनुमा सो संस्थाको संरचनामा भएको परिवर्तन कारक थियो। बाहिरी सहयोग नजुटे पनि उच्च शिक्षामा सम्भव भएसम्म अनुसन्धान गरिरहने र उच्च शिक्षासम्बन्धी सार्वजनिक बहसमा सामेल भइरहने निर्णय गरिएको थियो।

त्रिविलाई अन्वडल गर्न गरिएका प्रयास, प्रकृया र परिणामलाई ओपन सोसाइटीको सहयोगमा गत वर्ष बुझ्न खोजिएको थियो। सो क्रममा त्रिविलाई विकेन्द्रित गर्न गरिएका प्रयास अनुसन्धान गर्ने र हालसम्म भएका प्रयास असफल हुनाका कारण केलाउने र अगाडिको बाटो के हुन सक्छ सोबारे सुझाव दिन नीति पत्र प्रकाशन गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो। सोहीबमोजिम यस वर्ष त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा विकेन्द्रीकरण र स्वायत्तता शीर्षक राखी एक शोध-संक्षेप प्रकाशन गरियो। त्रिविको विकेन्द्रीकरणका लागि विश्व बैंकको सहयोगमा पहिलो उच्च शिक्षा परियोजनाअन्तर्गत पृथ्वीनारायण क्याम्पस पोखरामा क्षेत्रीय क्लष्टरको कार्यक्रम सुरु गरिएको थियो र पोखरामा सोही क्रममा पोखरा विश्वविद्यालय पनि स्थापना हुन पुग्यो। चौतारीले यी प्रयासबारे अध्ययन गरी एउटा अनुसन्धानमूलक लेख तयार भएको थियो। सो लेख *सिन्हास* जर्नलको वर्ष १९ अंक २ मा प्रकाशन भयो। सन् १९९० पछि नेपालको उच्चशिक्षामा भएको निजीकरण र विस्तारबारे प्रमोद भट्टको लेख *सिन्हास* जर्नलको वर्ष २० अंक २ मा प्रकाशन भएको छ। त्यस्तै पूर्वाञ्चल

विश्वविद्यालयबारे गरिएको अनुसन्धानको उपजस्वरूप देवेन्द्र उप्रेतीको लेख *सिन्हास* जर्नलको वर्ष २१ अंक १ मा आउँदो वर्ष प्रकाशन हुँदैछ। काठमाडौँमा नियमित रूपमा वर्षेनी आयोजना हुन थालेको अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनमा मार्टिन चौतारीको उच्च शिक्षा समूहले एउटा प्यानल प्रस्ताव गरेको र सो स्वीकृत पनि भएको थियो। सोही बमोजिम चौतारीले उक्त सम्मेलनमा उच्च शिक्षा विषयमा तीन ओटा कार्यपत्र पेश गरेको थियो। सो सम्मेलनमा प्रस्तुत गरिएकोमध्ये एउटा जर्नलमा प्रकाशन भइसकेको छ र अन्य पनि क्रमशः प्रकाशन गर्दैजाने लक्ष्य राखिएको छ।

अध्ययन अनुसन्धानबाहेक यो आ.व.मा उच्चशिक्षामा केन्द्रित रही चौतारीमा दुइटा विशेष सेमिनारको आयोजना गरिएको थियो। तीमध्ये एउटा एकीकृत उच्च शिक्षा ऐनसम्बन्धी गोलमेच छलफल थियो भने अर्को नेपालमा उच्च शिक्षामा भएका सुधारमा केन्द्रित आधादिने सेमिनार थियो।

१। नेपालमा उच्च शिक्षामा सुधार। २८ जुलाई २०१५।

२। एकीकृत उच्च शिक्षा ऐनको सान्दर्भिकता: राउण्ड टेबल । ११ जनवरी २०१६ ।

यसबीच मार्टिन चौतारी र *शिक्षक* मासिकबीच सो पत्रिकामा चौतारीले तयार गर्ने अनुसन्धानात्मक लेखलाई संक्षेपीकृत गर्दै प्रकाशन गर्ने सहमति बन्यो। सुरुमा चौतारीले करिब चार महिनाजति लगातार उच्च शिक्षामा आँखा स्तम्भमा लेख प्रदान गर्ने र पछि सो स्तम्भमै उक्त मासिक पत्रिकाले अन्यहरूको पनि सामग्री छाप्यो भने सहमति बनेको थियो। सोबमोजिम चौतारीले सुरुका चार महिना सो पत्रिकामा लेख तयार गरी पठायो र पत्रिकाले पनि उपयुक्त स्थान दियो। दुवै पक्षबीच सो पत्रिकामा थप केही महिना चौतारीले लेख पठाउने समझदारी बनेबमोजिम चालू आ.व. भरी नै लेखहरू प्रकाशित गरिए। यीमध्ये दुइटा लेख विद्यालय शिक्षासम्बन्धी थिए भने बाँकी उच्च शिक्षासम्बन्धी।

चालू आ.व.मा मार्टिन चौतारीका अनुसन्धाताले उच्च शिक्षाका क्षेत्रमा तयार गरेका र विभिन्न प्रकाशनबाट प्रकाशित भएका सामग्रीको सूची तल दिइएको छः

अधिकारी, कृष्ण । २०७२ । उच्चशिक्षाको स्तर । *नागरिक*, २४ असोज, पृ. ९ ।

अधिकारी, कृष्ण र लोकरञ्जन पराजुली । सन् २०१४। पोखरामा विश्वविद्यालय स्थापनार्थ भएका प्रयास र उच्च शिक्षाको राजनीति। *स्टडिज इन नेपाली हिस्ट्री एन्ड सोसाइटी* १९(२) : ३२३-३४५।

उप्रेती, देवेन्द्र र प्रत्युष वन्त । २०७२ । विविध केन्द्रीकृत सेवा आयोग । *नागरिक*, १० भदौ, पृ. ७ ।

उप्रेती, देवेन्द्र, प्रमोद भट्ट, लोकरञ्जन पराजुली र प्रत्युष वन्त । २०७२ । उच्च शिक्षा नीति, २०७२ को लेखाजोखा: समस्या आन्तरिक, समाधान बाहिरी। *शिक्षक*, मंसिर, पृ. ३४-३७।

उप्रेती, देवेन्द्र, लोकरञ्जन पराजुली र प्रत्युष वन्त । २०७२ । उच्च शिक्षामा छापाको कभरेज : संक्षिप्त टिप्पणी। *मिडिया अध्ययन* १०: १५१-१७०।

उप्रेती, देवेन्द्र, लोकरञ्जन पराजुली र मधुसुदन सुवेदी । २०७२ । नेपालका कलेजमा समाजशास्त्रको पठन-पाठन जनशक्तिविनाको विस्तार। *शिक्षक*, पुस, पृ. ४३-४५।

पराजुली, रमेश र देवेन्द्र उप्रेती । २०७२ । नयाँ विश्वविद्यालय कस्तो हुनुपर्छ ? *कान्तिपुर* (सम्पादकलाई चिठी), ६ साउन, पृ. ६।

पराजुली, लोकरञ्जन, देवराज हुमागाई, प्रत्युष वन्त र देवेन्द्र उप्रेती । २०७३। कस्तो बन्नुपर्छ समाज विज्ञान अनुसन्धान परिषद् ? *शिक्षक*, असार, पृ. ४२-४५।

पराजुली, लोकरञ्जन, देवेन्द्र उप्रेती र प्रत्युष वन्त । २०७२ । सुधेला नेपालको उच्च शिक्षा ? *शिक्षक*, भदौ, पृ. ३४-३९।

पराजुली, लोकरञ्जन, देवेन्द्र उप्रेती र प्रत्युष वन्त । २०७२ । नेपालमा विश्वविद्यालयको विस्तार र त्रिविको असहयोग। *शिक्षक*, असोज, पृ. ३७-४१।

पराजुली, लोकरञ्जन, देवेन्द्र उप्रेती र प्रत्यूष वन्त । २०७२ । २५ वर्षे परिवर्तनको लेखाजोखा । *शिक्षक*, माघ, पृ. ५०-५३ ।

पराजुली, लोकरञ्जन, देवेन्द्र उप्रेती र प्रत्यूष वन्त । २०७३ । उच्च शिक्षामा महिला । *नागरिक*, १४ वैशाख, पृ. ६ ।

पराजुली, लोकरञ्जन, देवेन्द्र उप्रेती र प्रत्यूष वन्त । २०७३ । उच्च शिक्षा र समतामूलक विकास । *नागरिक*, १६ जेठ, पृ. ८ ।

पराजुली, लोकरञ्जन र प्रत्यूष वन्त । २०७३ । विश्वविद्यालय प्राज्ञिक अनुसन्धान र प्रकाशन : दयनीय छ अवस्था ! *शिक्षक*, जेठ, पृ. ४६-४८ ।

भट्ट, प्रमोद, देवेन्द्र उप्रेती र लोकरञ्जन पराजुली । २०७२ । उच्च शिक्षाको विस्तार = निजीकरण । *शिक्षक*, कात्तिक, पृ. ४६-४९ ।

मार्टिन चौतारी । २०७२ । *त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा विकेन्द्रीकरण र स्वायत्तता* । शोध-संक्षेप नं. १६, साउन ।

वन्त, प्रत्यूष, देवेन्द्र उप्रेती र लोकरञ्जन पराजुली । २०७२ । उपकुलपतिको नियुक्तिमा सार्वजनिक चासो । *नागरिक*, ३० साउन, पृ. ६ ।

वन्त, प्रत्यूष, लोकरञ्जन पराजुली र देवेन्द्र उप्रेती । २०७३ । विश्वविद्यालय पद्धतिमा बहुलताको खोजी । *शिक्षक*, वैशाख, पृ. ४०-४२ ।

Bhatta, Pramod. 2015. Privatization through Affiliation: Trajectories of Higher Education Expansion in Post-1990 Nepal. *Studies in Nepali History and Society* 20(2): 303–333.

Onta, Pratyoush, Lokranjan Parajuli, Devendra Uprety and Pramod Bhatta. 2015. Changing Focus. *The Kathmandu Post*, 28 September, p. 6.

Onta, Pratyoush, Devendra Uprety and Lokranjan Parajuli. 2015. Creative Destruction. *The Kathmandu Post*, 7 August, p. 6.

Onta, Pratyoush. 2015. The Price of Information. *The Kathmandu Post*; 24 August, p. 6.

Onta, Pratyoush. 2015. Beyond Plagiarism: How Honest Research could be promoted in Nepal' in Setopati, 30 August. Available at <http://setopati.net/opinion/8910/Beyond-Plagiarism:-How-honest-research-could-be-promoted-in-Nepal/>.

Uprety, Devendra, Pramod Bhatta and Pratyoush Onta. 2015. The Proposed Higher Education Policy: It will not do! Setopati, 21 August. Available at <http://setopati.net/opinion/8720/The-Proposed-Higher-Education-Policy:-It-Will-Not-Do!/>

२.२.१ख विद्यालय शिक्षा

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा विद्यालय शिक्षाअन्तर्गत दुइटा परियोजनाहरू सञ्चालनरत थिए : (१) नेपालका सार्वजनिक विद्यालयमा सिकाइको सुधार (Improving the quality of learning in Nepal's public schools) र (२) नेपालको शिक्षा क्षेत्रमा सार्वजनिक वित्तको गतिशिलता (Locating Public Finance Dynamics in Education in Nepal) । यी परियोजनाअन्तर्गत सम्पन्न भएका निम्न कार्यहरू निम्नलिखित छन् ।

नेपाली सार्वजनिक विद्यालयहरूमा सिकाइको स्तर अभिवृद्धि

फाउन्डेसन फर प्रोमोसन अफ ओपन सोसाइटी, न्यूयोर्कको सहयोगमा सञ्चालित यस परियोजनाको मुख्य उद्देश्य परीक्षा र शिक्षण-सिकाईबीचका अन्तर्सम्बन्धबारे अनुसन्धान गर्नु रहेको छ, जसलाई दुई चरणमा सम्पन्न गर्ने कार्ययोजना सुरुदेखि नै रहँदैआएको छ । पहिलो चरणअन्तर्गत कक्षा १० का ६ ओटा अनिवार्य विषयहरू (नेपाली, अंग्रेजी, गणित, विज्ञान, सामाजिक अध्ययन र स्वास्थ्य, जनसंख्या तथा वातावरण शिक्षा) का वि.सं. २०६५ देखि वि.सं. २०७१ सम्मका एसएलसी प्रश्नत्रहरूको संज्ञानात्मक विश्लेषण तथा दोस्रो चरणअन्तर्गत एसएलसीमा तुलनात्मक रूपमा उत्कृष्ट र कमजोर

प्रदर्शन गर्ने विद्यालयहरूमा सर्भे अनुसन्धान। यस परियोजनाअन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७२/७३ सम्ममा सम्पन्न गरिएका कार्यहरू निम्नबमोजिम बुँदागत गरिएका छन्।

१। कक्षा दशका अनिवार्य विषय अन्तर्गतका छ ओटा विषयहरूसँग सम्बन्धित पाठ्यक्रमको विश्लेषण, कक्षा दशका अनिवार्य विषय अन्तर्गतका छ ओटा विषयहरूसँग सम्बन्धित विशिष्टीकरण तालिकाको विश्लेषण, कक्षा दश अन्तर्गतका प्रत्येक अनिवार्य विषयको पाठ्यपुस्तक विश्लेषण, मध्यमाञ्चल र पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्रअन्तर्गत वि.सं. २०६५ देखि वि.सं. २०७१ सम्म एसएलसीमा प्रत्येक अनिवार्य विषयअन्तर्गत सोधिएका प्रश्नत्रहरूको संज्ञानात्मक विश्लेषणमार्फत आएका नतिजालाई समेटेर अन्तिम ड्राफ्ट प्रतिवेदन तयार गरिसकिएको छ। आगामी आर्थिक वर्षमा यस प्रतिवेदनलाई अनुसन्धान प्रतिवेदनका रूपमा मार्टिन चौतारीबाट प्रकाशन गरिने छ। यसका साथै यस अध्ययन प्रतिवेदनमा आधारित भई एउटा नीतिपत्र प्रकाशनको कार्य पनि अन्तिम चरणमा पुगेको छ।

२। यस परियोजनाअन्तर्गत सर्वेक्षण गरिने आठ जिल्लाको छनोट गरिएको छ। यसको लागि एसएलसीमा वि.सं. २०६८ देखि वि.सं. २०७० सम्म राम्रो प्रदर्शन गरेका चार जिल्ला (ललितपुर, भक्तपुर, कास्की र बझाङ) र राम्रो प्रदर्शन नगरेका चार जिल्ला (इलाम, सप्तरी, धनुषा र सल्यान) रहेका छन्। यी जिल्लाको छनोट गर्दा शिक्षा मन्त्रालय, परिक्षा नियन्त्रण कार्यालयले उपलब्ध गराएको विद्यालयगत तथ्याङ्कलाई आधार मानिएको छ।

३। सर्वेक्षणको लागि विभिन्न प्रश्नावलीहरू तयार भएका छन्। यस्ता प्रश्नावली प्रधानाध्यापक, शिक्षक, विद्यार्थी तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीका लागि तयार गरिएका छन्। २०७२ फागुनमा दुई ठाउँमा (पाल्पा र काठमाडौं) यी प्रश्नावलीको पाइलट टेस्ट पनि गरिएको थियो। तर पाइलट टेस्टको नतिजाले देखाएअनुसार त्यति बेला नेपालले भोगेको नाकाबन्दीका कारण सो सर्भे त्यति बेला गर्नु उपर्युक्त ठहरिएन। सो काम आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को पूर्वार्द्धमा सम्पन्न गरिने छ।

नेपालको शिक्षामा सार्वजनिक वित्त प्रवाहका विविध आयामबारे अध्ययन

यस परियोजनाअन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा सम्पन्न गरिएका कार्यहरू निम्न बमोजिम छन्।

- यस परियोजनाअन्तर्गत एक जना पोष्ट डक्टरल अनुसन्धाता तथा चार जना विद्यावारिधिका लागि फेलोसिप प्रदान गरिएको छ। पोष्टडक्टरल अनुसन्धान फेलोसिपका लागि डा. उमा प्रधानलाई छनोट गरिएको छ। उहाँले सन् २०१६ मे महिनादेखि आहुस युनिभर्सिटी, डेनमार्कमा आबद्ध भएर काम सुरु गर्नुभएको छ। त्यस्तै विद्यावारिधि फेलोसिपअन्तर्गत रेबतकुमार ढकाल, रुपा मुनाकर्मी, सञ्जय हमाल र कुलप्रसाद खनाललाई छनोट गरिएको छ। उहाँहरूले काठमाडौं विश्वविद्यालयअन्तर्गत रहेर अध्ययन कार्य गरिरहनु भएको छ। विद्यावारिधि फेलोसिप छनोटमा परेकालाई आवश्यकता अनुसारका विभिन्न विषयमा मार्टिन चौतारीमा कक्षा सञ्चालन गर्ने गरिएको छ। यसअन्तर्गत मार्टिन चौतारीमा नौ ओटा कक्षा सञ्चालन भएका छन् र आगामी आर्थिक वर्षमा थप कक्षाहरू सञ्चालन हुनेछन्।
- मार्टिन चौतारीमा मार्च २१ र २३ मा सार्वजनिक वित्तको गतिशिलता परियोजनाअन्तर्गत कार्यशाला सम्पन्न भयो। उक्त कार्यशालामा परियोजनामा संलग्न मुख्य एवं सहायक अनुसन्धाता, पोस्टडक्टरल अनुसन्धाता एवं विद्यावारिधि शोधकर्ता उपस्थित हुनुहुन्थ्यो। कार्यशालामा परियोजनाको प्रगति विवरण अद्यावधिक गर्नुका साथै आगामी योजनाको बारेमा पनि छलफल भएको थियो।
- विभिन्न राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था एवं व्यक्तिहरूले नेपालको शिक्षा तथा वित्तिय व्यवस्था तथा भ्रष्टाचारबारे गरेका अध्ययन प्रतिवेदन, किताब, लेख समेटेर सन्दर्भ ग्रन्थसूची (बिब्लिओग्राफी) तयार गरिएको छ।
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र महालेखा परीक्षकको कार्यालयका २०६७ देखि २०७१ सम्मका वार्षिक प्रतिवेदनको आधारमा 'शिक्षा क्षेत्रमा हुने गरेका आर्थिक अनियमितताका स्वरूपहरू' नामक दुई ओटा छुट्टाछुट्टै रिभ्यु आर्टिकल तयार गरिएको छ। यसैमा आधारित भई शकबहादुर बुढाथोकी र प्रमोद भट्टको एउटा लेख शिक्षकको २०७२ फागुन अंकमा छापिएको छ।

- महालेखा परीक्षकको कार्यालयले वार्षिक प्रतिवेदन लिन अनुमति दिएपछि चार वर्षको प्रतिवेदन लिएर स्क्यान गरी इलेक्ट्रोनिक फाइल तयार गरिएको छ। बाँकी प्रतिवेदन पनि स्क्यान गरी इलेक्ट्रोनिक फाइल तयार गर्ने कार्य जारी छ। त्यसै गरी विभिन्न पत्रपत्रिकामा भ्रष्टाचारसम्बन्धी छापिएका लेखहरू पनि संगृहित गरिएका छन्।
- विभिन्न राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूले नेपालको शिक्षा तथा वित्तीय व्यवस्थाबारे गरेका अध्ययन प्रतिवेदन, शिक्षासम्बन्धी ऐन नियम, किताब, लेखहरूको समीक्षा गर्ने क्रम जारी छ।
- यस परियोजनाअन्तर्गत गर्न लागिएको सर्वेक्षणका लागि सर्वेक्षण ढाँचासँग सम्बन्धित कार्यहरू सम्पन्न गरिसकिएको छ। यस परियोजनाअन्तर्गत गर्न लागिएको सर्वेक्षणका लागि प्रश्नावली तयार गर्ने कार्य जारी छ।

अन्य कार्यहरू:

- यस आर्थिक वर्षमा नेपालको विद्यालय शिक्षासँग सम्बन्धित करिब चार दर्जन सामग्रीहरू (विभिन्न समयमा गठन भएका शिक्षा आयोगका प्रतिवेदन, स्कूल शिक्षासम्बन्धी ऐन, नियम, विनियम, निर्देशिका र अन्य) लाई स्क्यान गरी मार्टिन चौतारीको वेबपेजमा अपलोड गरिएको छ। यो कार्यलाई आउँदो वर्ष पनि निरन्तरता दिइने छ।
- यस आर्थिक वर्षमा नेपालको विद्यालय शिक्षासँग सम्बन्धित दुईओटा सन्दर्भग्रन्थसूची (बिब्लिओग्राफी) मा काम भएको छ। पहिलो सन्दर्भग्रन्थसूची Bibliography of PhD Dissertations on Nepal's School Education शीर्षकमा मार्टिन चौतारीको वेबसाइटमा अपलोड भइसकेको छ भने दोस्रो सन्दर्भग्रन्थसूचीमा नेपालको विद्यालय शिक्षाबारे हालसम्म प्रकाशित सामग्रीहरू रहेका छन् र यसलाई आगामी वर्षमा चौतारीको वेबसाइटमा अपलोड गरिने छ।

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा विद्यालय शिक्षाअन्तर्गत निम्न छलफलहरू सम्पन्न भए।

18 August 2015/1 Bhadau 2072

Running a Community School (Successfully) in a Remote Village: Some Experiences
Poorna Gautam, Principal, Shree Melamchi Ghyang Secondary School, Helambu

6 September 2015 / 20 Bhadau 2072

Testing Our Students' Cognitive Skills: Analysis of the SLC
Pramod Bhatta, Martin Chautari and Sudeep Singh Nakarmi, Tribhuvan University

17 November 2015 / 1 Mangsir 2072

“Retelling Histories” Education Program: A Reflection
Sharareh Bajracharya and Niranjana Kunwar, Nepal Picture Library

23 March 2016/ 10 Chaitra 2072

New Languages of Schooling: Ethnicity, Equality and Mother Tongue Education in Nepal
Uma Pradhan, University of Oxford

3 April 2016/ 21 Chaitra 2072

The Politics of Parental Participation: A Comparative Study of School Management Committees (SMCs) in Public and Private Schools
Shak Bahadur Budhathoki, Researcher, Martin Chautari

22 May 2016/9 Jeth 2073

Hindu School in a Secular State: Interpreting Secularism in Nepal Ved Vidhyashram
Avash Bhandari, Tribhuvan University

27 May 2016/14 Jeth 2073

Screens, Screens Everywhere: Challenges and Opportunities for Children's Development, Learning and Behavior Today and in the Future (Jointly organized with CWIN-Nepal and Global Family Village Nepal)
Prof. Dr. Diane Levin, Wheelock College, USA

23 June 2016/ 9 Asar 2073

Panel Discussion: Grading System in SLC: Managing the Current Confusion and the Way Ahead

Hari Lamsal, Spokesperson, Ministry of Education
Krishna Prasad Kapri, Controller, Office of the Controller of the Examination
Man Prasad Wagle, Professor, Kathmandu University
Sushan Acharya, Professor, Tribhuvan University
Pramod Bhatta, Researcher, Martin Chautari

आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा विद्यालय शिक्षाअन्तर्गत निम्न प्रकाशनहरू सम्पन्न भए :

बूढाथोकी, शकबहादुर । २०७३ । शुल्क निर्धारणसम्बन्धी निर्देशिका कार्यान्वयन होला ? *समयक्रम* ३(१) : २७-३० ।

बूढाथोकी, शकबहादुर र प्रमोद भट्ट । २०७२ । अख्तियार र महालेखा प्रतिवेदनमा विद्यालयतहमा हुने अनियमितता । *शिक्षक* ८(९५) : ५०-५३ ।

भट्ट, प्रमोद र सुदीप सिंह नकर्म । २०७२ । एसएलसीका लागि हाम्रा विद्यार्थीले के सिक्छन् ? *शिक्षक* ८(९६) : ४०-४३ ।

भट्ट, प्रमोद र सुदीप सिंह नकर्म । २०७२ । 'घोकन्ते' र 'ओकन्ते' विद्या जाँच्ने एसएलसी । *कान्तिपुर*, २२ चैत, पृ. ७ ।

Bhatta, Pramod. 2016. State and Education Privatization in Nepal. In *Neoliberalism, Critical Pedagogy and Education*. Ravi Kumar, ed., pp. 105–121. Oxford and New York: Routledge.

Budhathoki, Shak Bahadur. 2016. Cost of Education. *The Kathmandu Post*, 11 January, p. 6.

Budhathoki, Shak Bahadur. 2016. Private Education Regulation: Middle Path is Best. *The Himalayan Times*, 14 January, p. 8.

Budhathoki, Shak Bahadur. 2016. Disappearing Ink. *The Kathmandu Post*, 8 March, p. 7.

Budhathoki, Shak Bahadur. 2016. A Bad Lesson. *The Kathmandu Post*, 12 April, p. 6.

Budhathoki, Shak Bahadur. 2016. Education and Policy. *The Kathmandu Post*, 5 July, p. 7.

Upriy, Devendra, Shak B. Budhathoki and Pramod Bhatta. 2016. Bibliography of Doctoral Dissertations on Nepal's School Education. Available at <http://www.martinchautari.org.np/files/BibliographyOfDoctoralDissertationsOnNepalsSchoolEducation.pdf>

२.२.१ग । प्राज्ञिक अनुसन्धान लेखन कार्यशाला

गत आ.व. देखि नै सुरु गरिएको प्राज्ञिक अनुसन्धान लेखन कार्यशालाले यस वर्ष पनि निरन्तरता पाएको छ । यो कार्यशालाको मूल उद्देश्य नेपालमा एमए वा सोभन्दा माथिका शैक्षिक योग्यता हासिल गरी शोध लेखिसकेका व्यक्तिलाई

उनीहरूले सम्पन्न गरिसकेका शोधमा आधारित रही जर्नल वा पुस्तकमा प्रकाशनयोग्य प्राज्ञिक लेखनका लागि सहयोग गर्नु हो। अहिलेसम्म सञ्चालित तीन कार्यशालामध्ये गत वर्ष पहिलो तथा यस वर्ष दोस्रो (२०१५ जुलाई देखि २०१६ जनवरीसम्म) र तेस्रो कार्यशाला (फेब्रुअरी २०१६ देखि सुरु) सञ्चालन भएका हुन्। यस कार्यशालाको संयोजन सुरुदेखि नै प्रत्यूष वन्तले गर्दै आउनुभएको छ। तीन ओटा सत्रमा भाग लिएका कूल १७ जना (क्रमशः ४+७+६) अनुसन्धानकर्तामध्ये एक जनाको लेख प्रकाशन भइसकेको छ, अर्का एक जनाको प्रकाशनका लागि स्वीकृत भइसकेको छ भने बाँकी १५ मध्ये ३ जनाले drop out गरे र बाँकीले आफ्नो लेख परिमार्जन गरिरहेका छन् ।

२.२.२। मिडिया अनुसन्धान शाखा

आ.व. २०७१/७२ को वैशाख सुरुदेखि चौतारीले फोर्ड फाउन्डेसनको सहयोगमा इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोगसम्बन्धी दुइ-वर्षे परियोजना 'Connected Futures: Framing Interventions to Universal Connectivity in Nepal', छोटकरीमा 'सर्व-संयोजकता' वा 'युनिभर्सल कनेक्टिभिटी' सञ्चालन गर्दै आएको थियो। २०७२ चैत मसान्त (१४ अप्रिल २०१६) मा यो परियोजनाको अवधि समाप्त भए पनि भुकम्प, नाकाबन्दीको प्रत्यक्षअप्रत्यक्ष प्रभाव तथा यस परियोजनामा काम गर्ने अनुसन्धाता हर्षमान महर्जन उच्च अध्ययनको सिलसिलामा लामो विदामा देशबाहिर जानुभएकोले लक्षअनुसार परियोजना अवधिभित्र काम सम्पन्न हुन सकेन। तसर्थ फोर्डसँग साढे छ महिनाका लागि नो कस्ट एक्सटेन्सनको स्वीकृती लिई यस परियोजना अन्तर्गतका बाँकी काम ३१ अक्टोबर २०१६ सम्ममा सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने छ। इन्टरनेटसम्बन्धी परियोजनाको कामका अलावा नेपाली मिडियासम्बन्धी अन्य नयाँ गतिविधि गर्न नसकिए पनि विगतदेखि निरन्तरता पाएको मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन र *मिडिया अध्ययन* जर्नलको प्रकाशन तथा केही छलफल यस वर्षमा पनि भए। यस आ.व.मा निम्नलिखित प्रकाशन, अनुसन्धान, छलफल/सेमिनारसम्बन्धी काम भएका छन् :

अनुसन्धान/प्रकाशन

यो आ.व.मा सर्व-संयोजकतासम्बन्धी एउटा शोध-संक्षेप प्रकाशित भयो। युसी परियोजनाअन्तर्गत गत वर्षमा गरिएको नेपालमा इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोगसम्बन्धी घरघुरी सर्वेक्षणको नतिजालाई यस शोध-संक्षेपमा समेटिएको छ। अंग्रेजीमा 'Deliver through Mobile First' शीर्षकमा उक्त संक्षेप (शोध-संक्षेप नं. १८) प्रकाशित भइसकेको छ भने त्यसको नेपाली अनुवाद सम्पादनको चरणमा छ। यसलाई २०७३ कै साउन महिनाभित्र प्रेसमा पठाइने छ। यसको इलेक्ट्रोनिक संस्करण चौतारीको वेबसाइट http://www.martinchautari.org.np/files/ResearchBrief18_Deliver-through-Mobiles-First_June_2016.pdf मा अपलोड गरिएको छ। सोही घरघुरी सर्वेक्षणका क्रममा संकलित तथ्यांकमा आधारित अंग्रेजी भाषाको अनुसन्धानमूलक लेख तयार पारी *स्टडिज इन नेपाली हिस्ट्री एन्ड सोसाइटी* जर्नलमा प्रकाशनार्थ पठाइएकोमा त्यसको समीक्षा भई समीक्षकहरूबाट प्राप्त सुझावका आधारमा परिमार्जित मस्यौदा बुझाइएको छ र यो जर्नलको वर्ष २१ अंक १ मा आउँदो वर्ष प्रकाशित हुँदैछ।

यस परियोजनाअन्तर्गत सम्पन्न हुनुपर्ने बाँकी प्रकाशनको काममध्ये एउटा शोध-संक्षेप तथा तीनओटा अनुसन्धानमूलक लेखमध्ये इन्टरनेट प्रयोगकर्ताको समाजशास्त्रीय अध्ययनसम्बन्धी शोध-संक्षेपको काम मस्यौदा लेखनको चरणमा छ। यो वर्ष लेखिनुपर्ने अनुसन्धानमूलक तीन लेखमध्ये इन्टरनेट कनेक्टिभिटीका लागि हार्डवेयर र सफ्टवेयरको दृष्टिकोणबाट देखिएका चुनौतीबारेको आलोचनात्मक लेख अंग्रेजी भाषामा तयार भइसकेको छ। यसलाई Telecommunication Policy जर्नलमा प्रकाशनार्थ पठाइनेछ भने नेपाली र अंग्रेजी दुवै भाषामा यसको छोटो रूप शोध-संक्षेपका रूपमा चौतारीको वेबसाइटमा अपलोड गर्ने पनि योजना छ। इन्टरनेट प्रयोगकर्ताको प्रोफाइलसम्बन्धी अध्ययनमा आधारित लेखको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार भई समीक्षा हुँदैछ। इन्टरनेट टेक्नोलोजीले नेपालको सेवा क्षेत्रको उत्पादकत्वमा पारेको प्रभावसम्बन्धी अनुसन्धानमूलक लेखका लागि प्रारम्भिक अनुसन्धानको काम हुँदैछ।

अघिल्लो आ.व.मै सामग्री जम्मा भइसकेको *मिडिया अध्ययन* जर्नलको दशौं अंक यस वर्ष सम्पादन गरी कात्तिकमै प्रकाशक भूकुटीलाई हस्तान्तरण गरिएको थियो। भूकुटीले सुरुमा नाकाबन्दीका कारण कागज अभाव भई धेरै महँगो पर्ने हुँदा केही सहज भएपछि छापने भन्दै चैतसम्म कुरायो। तर पछि पनि एक वा अर्को बहाना बनाई यस वर्षको असारसम्म पनि छपाइको काम गर्ने कुनै सुरसार नदेखाएपछि उसँग गरिएको सम्झौता भंग गरी असार चौथो हप्ता चौतारी आफैले प्रेसमा पठायो। भूकुटीले गएको अंक ९ पनि छपाइमा ६ महिना ढिला गरिदिएको थियो। करिब २४० पृष्ठको *मिडिया अध्ययन*को १० औं अंकमा ४ ओटा लेख, ३ टिप्पणी, १ संस्मरण, ३ पुस्तक समीक्षा र *मिडिया अध्ययन*का दसओटै अंकमा छापिएका सामग्रीका सूची छन्।

यो परियोजनाअन्तर्गत इन्टरनेटसम्बन्धी प्रकाशित/अप्रकाशित सामग्री खोजी तिनको विस्तृत सन्दर्भ-सूची बनाउने कार्य गत आ.व. मै सम्पन्न भई चौतारीको वेबसाइटमा अपलोड गरिसकिएको थियो। यसलाई यो वर्ष अद्यावधिक गरी दोस्रो भर्सन चौतारीको वेबसाइटमा अपलोड गरियो। कुल ४ सयभन्दा बढी प्रविष्टि रहेको २९ पेजको यो सूची चौतारीको वेबपेज http://www.martinchautari.org.np/files/Writings_on_the_Internet_in_Nepal_A_Bibliography.pdf मा हेर्न सकिन्छ। यसले म्यागेजिन, शोधपत्र, पुस्तक, प्रकाशित तथा अप्रकाशित रिपोर्ट, नीति अध्ययन, कानुनी तथा संवैधानिक दस्तावेजलाई समेटेको छ। यो सन्दर्भ सूची हरेक वर्ष अद्यावधिक गर्ने योजना छ।

मिडिया अनुसन्धान समूहका अनुसन्धाताहरूद्वारा यो आ.व.मा निम्नलिखित सामग्रीहरू उत्पादन भई प्रकाशनको विभिन्न चरणमा रहेका छन्।

१। Pandey, Shailesh and Yogesh Raj. 2016. Free Float Internet Policies of Nepal. यो लेख माथि उल्लिखित शोध-संक्षेप *Deliver through Mobile First* कै विस्तारित रूप हो। सातौं वार्षिक मिडिया अनुसन्धान, २०७२ मा यो पत्र प्रस्तुत गरिएको थियो। यो लेख *सिन्हास* जर्नलको वर्ष २१ अंक १ मा आउँदो आर्थिक वर्षमा छापिने छ।

२। Regmi, Nischal. 2016. Implications from Internet Infrastructure Assessment at Panauti and Changu Narayan. यो लेख सातौं वार्षिक मिडिया अनुसन्धान, २०७२ मा प्रस्तुत गरिएको थियो। यसको परिमार्जित रूप चौतारी भित्र वा बाहिरको Telecommunication Policy प्रकाशन गरिनेछ।

३। महर्जन, हर्षमान र अरू । २०१६ । नेपालमा इन्टरनेटसम्बन्धी लेखन : सन्दर्भ सूची (दोस्रो संस्करण)। http://www.martinchautari.org.np/files/Writings_on_the_Internet_in_Nepal_A_Bibliography.pdf मा उपलब्ध ।

४। मार्टिन चौतारी । २०१६ । नेपालमा इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोग : सर्वेक्षणबाट प्राप्त आधारभूत तथ्याङ्क (प्रतिवेदन) । यो प्रतिवेदन सम्पादनको चरणमा छ । सम्पादनपश्चात् वेबसाइटमा अपलोड गरिने छ।

५। पन्थी, अर्जुन । २०१६ । नेपालमा अनलाइन मिडियाका पाठक : परम्परागत मिडिया ढाँचाकै विस्तार । यो लेख सातौं वार्षिक मिडिया अनुसन्धान, २०७२ मा प्रस्तुत गरिएको थियो। यसको परिमार्जित रूप चौतारी भित्र वा बाहिरको कुनै जर्नलमा प्रकाशन गरिनेछ।

६। पन्थी, अर्जुन। २०१५ । 'विश्व-स्थानीय' गाउँ : हिमाली क्षेत्र ताडतिडमा इन्टरनेटले ल्याएको सामाजिक परिवर्तन। यो लेखको प्रारम्भिक मस्यौदा गत आ.व.मै तयार पारी छैटौं मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन २०१५ मा प्रस्तुत गरिएको थियो। त्यसमा लेखकले यो वर्ष परिमार्जनसहित दोस्रो मस्यौदा तयार पारी चौतारीको जर्नलमा प्रकाशनार्थ बुझाउनुभएको छ जसको रिभ्यु हुँदैछ ।

७। Regmi, Nischal and Shailesh Pandey. 2015. A Regression Analysis into Nepali ICT's Energy Consumption and its Implications. यो लेख 9th International Conference on Software, Knowledge, Information Management & Applications, SKIMA 2015 मा प्रस्तुत गरिएको थियो । सो सम्मेलनको

प्रोसिडिङ्समा (पेज २५७-२६४) यो लेख प्रकाशित छ । हेर्नुहोस् <http://ieeexplore.ieee.org/xpl/articleDetails.jsp?reload=true&arnumber=7400034>
 ८। महर्जन, हर्षमान र योगेश राज। २०७२। इन्टरनेटसम्बन्धी नेपाली नीति : एक टिप्पणी । *मिडिया अध्ययन* १०: ११९-१४०।

यीबाहेक केही छोटो टिप्पणीहरू पनि विभिन्न मूलधारका पत्रपत्रिकामा छापिएका छन्, ती यसप्रकार छन् :
 पन्थी, अर्जुन । २०७२ । इन्टरनेट विस्तारका लागि नीतिगत सुधार । *लिभिड वीथ आइसिटी*, असोज, पृ. ४०-४१ ।
 पन्थी, अर्जुन । २०७२ । इन्टरनेट विस्तारमा आइएसपी । *लिभिड वीथ आइसिटी*, पुस, पृ. ४८-५० ।
 पन्थी, अर्जुन । २०७२ । इन्टरनेट विस्तारमा टेलिकम कम्पनी । *लिभिड वीथ आइसिटी*, फागुन, पृ. ४२-४३ ।
 पन्थी, अर्जुन । २०७३ । कम्प्युटरको देवत्वकरण । *नागरिक*, जेठ ८, पृ. ८ ।
 रेग्मी, निश्चल र शैलेश पाण्डे । २०७२ । दाउराले इन्टरनेट चल्दैन । *नागरिक*, २२ भदौ, पृ. ७ ।
 Pandey, Shailesh and Nischal Regmi. 2015. The Efficiency Dilemma. *The Kathmandu Post*, 11 September, p. 7.

छलफल, सेमिनार, कार्यशाला र सम्मेलन

चौतारीले मिडियासम्बन्धी विहीबारे नियमित छलफल श्रृंखला जुलाई २०१३ देखि बन्द गरे पनि आइतबारे र मंगलबारे छलफल श्रृंखलामा नेपाली मिडियाका विभिन्न पक्षबारे पनि छलफल चलाईरहेकै छ। इन्टरनेटसहित मिडियासम्बन्धी यो आ.व.मा ९ ओटा छलफल भए (हेर्नुहोस् अनुसूची १)। त्यसै गरी विशेष कार्यक्रमअन्तर्गत एक कार्यशाला तथा एउटा अनुसन्धान सम्मेलन पनि यो आ.व.मा आयोजना गरिए :

तालिका २ मिडिया अनुसन्धान समूहअन्तर्गत यस आ.व.मा भएका विशेष कार्यक्रमको विवरण

क्र= सं=	कार्यक्रम	सम्पन्न मिति	सहकार्य/वक्ता	सहभागी संख्या	उद्देश्य
१	इन्टरनेटमाथि पहुँच र प्रयोगबारे स्थलगत अनुसन्धानको नतिजा (रिपोर्टिङ कार्यशाला)	२९ पुस २०७२ (१३ जनवरी २०१६)	शैलेश पाण्डे, निश्चल रेग्मी, अर्जुन पन्थी, शुभराज सिल्पकार र प्रकाश विक	४८ जना (३७ पुरुष र ११ महिला)	स्थलगत अनुसन्धानको नतिजा अध्ययन गरिएको स्थानीय क्षेत्रमा प्रस्तुत गरी सुझाव लिन ।
२	सातौँ मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन-२०७२	७ चैत २०७२ (२० मार्च २०१६)	मार्टिन चौतारी र इन्टिग्रेटेड आइसिटी प्रा.लि. (अनुसूची ५)	५३ (३८ पुरुष र १५ महिला)	वार्षिक कार्यक्रम, यो वर्ष इन्टरनेट केन्द्रित

विगत वर्षहरूमा झैं मार्टिन चौतारीले २०७२ चैत ७ गते चौतारीकै सभाकक्षमा 'मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन-७' आयोजना ग-यो। पहिलो र दोस्रो मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन चौतारी एकलैले गरेकामा त्यसपछि छैटौँ सम्मेलनसम्म काठमाडौँ विश्वविद्यालय (कावि) को भाषा तथा आमसञ्चार विभागसँग सहकार्य गरेको थियो। युसी परियोजनामा

क्षेत्रीयस्तरको इन्टरनेट केन्द्रित सम्मेलन गर्ने भनी प्रस्ताव गरिएबमोजिम यो वर्षको मिडिया सम्मेलन त्यसैलाई मात्रै भनी थप संस्थाहरूसँग पनि आर्थिकलगायत विभिन्न किसिमको साझेदारी गर्ने प्रयास गरियो। काविसँग गरिँदै आएको सह-आयोजकको रूपमा भन्दा पनि सहयोगी संस्थाको हैसियतमा अन्य संस्थालाई संलग्न गराउने नीतिअनुरूप कावि, नेपाल टेलिकम, एनसेल, दुरसञ्चार प्राधिकरण, कम्प्युटर एसोसिएसन नेपाललगायत संस्थाहरूलाई एबस्ट्राक्ट आह्वान गरेदेखि नै चिठीमार्फत अनुरोध गरिएको थियो। तर कसैबाट पनि प्रतिबद्धता आएन। सम्मेलनको केही हप्ताअघि इन्टिग्रेटेड आइसिटी प्रा.लि.ले एउटा प्यानल चलाउने चाहना देखाएकाले मौखिक समझदारीका आधारमा उसँग सहकार्य भएको थियो।

सम्मेलनका लागि अनुसन्धानको सारसहितको आवेदन आह्वान गर्दा जम्मा ९ जनाको आवेदन परेको थियो र सबै अनुसन्धान सार छनोट गरिएको थियो। बाहिर (भारत र पाकिस्तान) का कसैले पूर्ण अनुसन्धानपत्र बुझाएनन्। कसैले आउन असमर्थता जनाए र कसैले सम्पूर्ण खर्च बेहोरेमात्र आउन सकिने बताए। त्यसैले चौतारीका ३ जनाबाहेक अनुसन्धान सार बुझाउनेमध्येबाट कोही पनि सम्मेलनमा उपस्थित हुने अवस्था नभएपछि सम्मेलनको करिब एक महिनाअघि काठमाडौँमा रहेका विभिन्न अनुसन्धानकर्तालाई मिडिया समूहका विभिन्न व्यक्तिहरूले सम्पर्क गरी वक्ता वा प्रस्तोताका रूपमा बोल्न आग्रह गरियो र सम्मेलन सम्पन्न भयो। सम्मेलनमा एउटाबाहेक अरू सबै प्रस्तुति इन्टरनेटसँग सम्बन्धित थिए (अनुसूची ५)। सम्मेलनलाई तीनओटा सत्रमा बाँडिएको थियो। अन्तिम सत्रमा 'Is IT Education Producing Graduates Ready for Local Development and Global Competence?' शीर्षकमा प्यानल छलफल गरिएको थियो।

अन्य गतिविधि

मिडिया समूहमार्फत यस आ.व.मा गरेका अन्य गतिविधिहरूमा चौतारीको वेबसाइट पुनर्संरचना गर्ने र इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोगबारे डकुमेन्ट्री निर्माण गर्ने पर्दछ। यी दुवै कामको लागि कन्सल्टेन्टलाई जिम्मा दिइएको थियो। वेबसाइट निर्माणको काम गत वर्ष नै सुरु गरिए पनि कन्सल्टेन्टको तर्फबाट भएको ढिलाइका कारण काम बेलैमा सम्पन्न हुन सकेन। यसै आ.व. को अन्तिमदेखि चौतारीको नयाँ वेबसाइट प्रयोगमा आउन थालिसकेको छ। यो वेबसाइट विभिन्न प्लेटफर्मका निमित्त उपयुक्त र विभिन्न खाले रङ्ग देख्न नसक्नेहरूको आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी बनाइएको हुनाले पहुँचका हिसाबले बढी फराकिलो वर्ग र समूहसम्म पुग्नेछ भन्ने विश्वास गरिएको छ।

इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोगबारे डकुमेन्ट्री बनाउने काममा पनि कन्सल्टेन्टको तर्फबाट ढिलाइ भइरहेको छ। जानकारी पाएअनुसार यस आ.व.को अन्तमा उक्त डकुमेन्ट्रीका लागि चौतारीले स्थलगत अनुसन्धान गरेका पाँच ठाउँमा गएर आवश्यक सुटिड कार्य सकिएको छ र स्क्रिप्ट पनि तयार भइसकेको छ भने आउँदो आ.व. को सुरुतिरै त्यो तयार भई प्रदर्शन गरिने छ।

२.२.३। भौतिक रूपान्तरण

२.२.३क। क्रमभङ्ग अनुसन्धान : भूकम्पपछिको पुनर्निर्माणमा सुशासन र उत्तरदायित्वको सुनिश्चितता
मार्टिन चौतारीले पुनर्निर्माणको कार्यलाई सुव्यवस्थित रूपमा बुझ्न दि एसिया फाउन्डेसनको सहयोगमा अनुसन्धान परियोजना सञ्चालन गरेको थियो। यो परियोजनाको ध्येय भूकम्पपछिको पुनर्निर्माणमा सुशासन र उत्तरदायित्वको सुनिश्चिताबारे अनुसन्धान गर्नु थियो। यस परियोजनाअन्तर्गत चौतारीले भूकम्प प्रभावितमध्ये तीन जिल्लामा तीन महिना स्थलगत अध्ययन गर्ने, १९९० सालको भूकम्पमा राज्यबाट भएका प्रयासको ऐतिहासिक शोध गर्ने र पुनर्निर्माण कार्य वरिपरि विभिन्न विषयमा शोध कार्य गर्ने योजना बनाएको थियो। नेपालको ऐतिहासिक, सामाजिक-राजनीतिक र सांस्कृतिक परिवेशमा विगत र वर्तमानको पुनर्निर्माणका अभ्यासबारे विस्तृत रूपमा बुझ्ने उद्देश्य साथ यो अनुसन्धान सञ्चालन गरियो।

यो परियोजनाअन्तर्गत भूकम्पपछिको उद्धार र राहतबारे चौतारीले गरेको अनुसन्धानमा आधारित रही 'Courage in Chaos: Early Rescue and Relief after the April Earthquake' नामक पुस्तक यसै वर्ष प्रकाशन गरियो। झन्डै एक सय पृष्ठको सो पुस्तक पाँच अध्यायमा विभाजित छ। यसको लेखन योगेश राज र भास्कर गौतमले गर्नुभएको हो। त्यस्तै, चौतारीले १९९० सालको भूकम्पपछि राज्यले उद्धार, राहत र पुनर्निर्माणको कार्य कसरी गर्यो भन्नेबारे अध्ययन आधारित रही चौतारीले 'वि.सं. १९९० को भूकम्पपछि राहत वितरण, पुनर्निर्माण र व्यवस्थापन' (शोध-संक्षेप नं. १७) प्रकाशित गरेको छ। यो शोध-संक्षेप चौतारीको वेबसाइट http://www.martinchautari.org.np/mc/files/ResearchBriefNo_17NEPALI.pdf मा पनि उपलब्ध छ। साथै १९९० सालको भूकम्पबारे तत्कालीन समयको अभिलेखमा आधारित रहेर योगेश राजद्वारा लेखिएको लेख 'Management of the Relief and Reconstruction after the Great Earthquake of 1934' सिन्हास जर्नल वर्ष २० अंक २ मा छापिएको छ। जानकारीका लागि हेर्नुहोस् <http://www.martinchautari.org.np/index.php/52-publications/journals1/sinhas/628-sinhas-volume-20-number-2>।

वैशाख २०७२ तथा १९९० सालको भूकम्प र यसको वरिपरि चौतारीका अनुसन्धानकर्ताहरूले मूलधारका मिडियामा टिप्पणी पनि लेख्नुभएको छ। ती यसप्रकार छन् :

राज, योगेश र दीपक अर्याल । २०७३ । विचौलिया जन्माउने रोग । *हिमाल खबरपत्रिका*, १२-१८ असार, पृ. १८-२२ ।

Ghale, Sradda. 2015. The Heart of the Matter: The effects of two centuries of exploitation in the Tamang heartland are inhibiting its recovery from the earthquake (Parts 1-3). *The Record*, 10, 23, & 29 September. Available at <http://recordnepal.com/perspective/heart-matter>.

Ghale, Sradda. 2016. A Year After Nepal's Killer Quake, the Tamangs Continue to Struggle on the Margins. *The Wire*. 22 May. Available at <http://thewire.in/37305/a-year-after-nepal-earthquake-tamang-community-continues-to-struggle/>.

Ghale, Sradda. 2016. The Great Divide. *The Kathmandu Post*. 24 April, p. 6.

Parajuli, Lokranjan. 2016. Flawed Category. *The Kathmandu Post*. 26 May, p.6.

भक्तपुर, रसुवा र मकवानपुरमा यो अध्ययन परियोजना केन्द्रित रह्यो। अध्ययनक्रममा चौतारीका अनुसन्धानकर्ताहरूले तीन जिल्लाका विभिन्न प्रभावित क्षेत्रहरूमा भूकम्प प्रभावित व्यक्ति र परिवारका सदस्य, स्थानीय अधिकारी, राजनीतिक दलका नेता, नागरिक समाजका प्रतिनिधि, व्यापारी, स्थानीयवासी आदिसँग कुराकानी गरे। उनीहरूको भोगाइ र बुझाइ संकलन गरेर केलाउने कामले पुनर्निर्माणका जटिलताबारे बुझ्न सघाउँछ भन्ने विश्वास गरिएको थियो। ती अन्तर्वार्तालाई रेकर्ड गरी लिपिबद्धसमेत गरियो। परियोजनाको अवधिमा रसुवा र मकवानपुरमा दुई दुई ओटा र भक्तपुरमा एउटा सार्वजनिक कार्यक्रम आयोजना गरियो। ती पाँच कार्यक्रमको सूची निम्नबमोजिम छ :

५ अप्रिल २०१५ । रसुवा । वक्ताहरू : अवधेश विष्ट, प्रहरी निरीक्षक, कृष्णप्रसाद अधिकारी, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, उर्मिला काफ्ले, कार्यक्रम अधिकृत, जिल्ला विकास समिति ।

जिल्ला र स्थानीय तहमा कार्यरत सरकारी अधिकारीका कार्यपद्धति, सम्भावना र चुनौती तथा भावी योजनामा यो कार्यक्रम केन्द्रित थियो ।

२० अप्रिल २०१५ । मकवानपुर । भूकम्पपश्चात्को पुनर्संरचना : विगतका चुनौती र भावी रणनीति । वक्ताहरू डा. मानबहादुर विक, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, कृष्णप्रसाद धिताल, सभापति, गैसस महासंघ मकवानपुर ।

यो कार्यक्रम जिल्ला र स्थानीय तहमा सरकारी अधिकारीका कार्यपद्धति, सम्भावना र चुनौती तथा भावी योजना, साथै सरकारी र गैरसरकारी क्षेत्रबीचको समन्वयका जटिलतामा केन्द्रित थियो ।

२ मे २०१५ । रसुवा । वक्ताहरू : विजय लामा, सचिव, नेकपा (एमाले), इन्द्र गोतामे 'जगतजंग, एनेकपा (माओवादी), पेम्वा छिरिङ, नेपाली काँग्रेस, प्रेम तामाङ, नयाँशक्ति नेपाल ।

यो कार्यक्रमलाई मूलतः दलका प्रतिनिधिहरूले गरेका कामकारवाही र स्थानीय वासीका भोगाइ, समस्या र अपेक्षाबीचको अन्तरसंवादको रूपमा हेरिएको थियो ।

२ मे २०१५ । मकवानपुर । वक्ताहरू : राम सात्याङ (टिस्टुङ), सिताराम मोक्तान (नामटार), प्रिती माया मोक्तान (टिस्टुङ) ।

यो कार्यक्रमका सबै वक्ता भूकम्प प्रभावितहरू थिए भने सभागीहरूमध्ये राजनीतिक दलका स्थानीय र जिल्ला तहका प्रतिनिधिहरू पनि थिए। यो कार्यक्रमको मूल उद्देश्य भूकम्प प्रभावितहरूका भोगाइ र समस्याबारे सार्वजनिक रूपमा छलफल गर्नु थियो ।

१३ मे २०१५ । भक्तपुर । वक्ताहरू : गोविन्द दुवाल, जिल्ला विकास समितिका पूर्व सभापति; कृष्णबहादुर श्रेष्ठ, सम्भार र संरक्षण इञ्जिनियर; श्यामसुन्दर प्रजापति, मानवीय आस्था नेपाल; डा. इन्द्र केसी, पुनर्निर्माण अनुगमन र पर्यवेक्षक; महेन्द्र ख्यामली, पूर्व वडा अध्यक्ष; लक्ष्मीप्रसाद कुसी; पूर्व वडा अध्यक्ष ।

यो कार्यक्रममा सुरुमा भूकम्प प्रभावितहरूले आफ्ना भोगाइ र विचार प्रस्तुत गरे, त्यसपछि जिल्ला र स्थानीय तहमा कार्यरत सरकारी अधिकारीका कार्यपद्धति, सम्भावना र चुनौती तथा भावी योजनामा यो कार्यक्रम केन्द्रित रह्यो ।

यस परियोजनाको अवधिमा पुनर्निर्माणका विविध आयाम वरिपरिको अनुसन्धान प्रक्रियालाई सघाउन चौतारी छलफल शृङ्खलामा विपतसम्बन्धी विषयमा छलफल कार्यक्रमहरू पनि सञ्चालन गरियो (हेर्नुहोस् अनुसूची १) ।

२.२.३ख। नेपाल-भारतबीच प्राज्ञिक र नीतिगत अनुसन्धान आदानप्रदान प्रवर्द्धन

यो परियोजना बीपी कोइराला नेपाल-भारत फाउण्डेशनको सहयोगमा सञ्चालित छ। प्राज्ञिक र नीतिगत अनुसन्धानमा संलग्न नेपाल र भारतका विशेषज्ञ र शोधार्थीहरूको र तिनीहरूबाट उत्पादित ज्ञानको आदानप्रदानका विद्यमान बाटो अझ फराकिलो पाउँदै लैजाने उद्देश्यले यो परियोजना सुरु गरिएको हो। २०७१ असोजदेखि २०७२ असारको नौ महिने अवधिमा चल्ने भनिएको यो परियोजना पूर्वनिर्धारित समयभन्दा केही पर धकेलिएको छ। २०७२ वैशाख १२ को भूकम्प र वैशाख २९ को अर्को ठूलो पराकम्पले यो परियोजनाको अन्ततिर हुने भनिएको बृहत् सम्मेलनको तयारीलाई अस्तव्यस्त पार्यो। खास गरेर सो सम्मेलनमा बृहत् छलफलका निमित्त प्रस्तुत हुने ६ ओटा कार्यपत्र लेखे जिम्मा लिएका अनुसन्धाताहरूले निर्धारित मितिमा फेरबदल गर्न अनुरोध गरेपछि सम्मेलनको मिति सो फाउण्डेशनसँग छलफल गरी पर सारिएको हो। यद्यपि एक जना अनुसन्धाताले व्यक्तिगत कारण दर्शाई कार्यपत्र लेख्न नसक्ने जानकारी दिएका छन्। अब यो सम्मेलन आगामी आ.व.को फेब्रुअरीमा तोकिएको छ। परियोजनाको सफल सञ्चालनमा फाउण्डेशन तर्फबाट चौतारीले अपेक्षा गरे अनुसारको द्रुत र प्रभावकारी संवाद विनिमयमा पनि समस्या देखिँदैछ। फाउण्डेशनको तर्फबाट लामो समयसम्म भूक्तानी नपाएपछि चौतारीले जून २०१५ देखि परियोजनालाई तामेलीमा राखे योजना ग-यो। पटक पटकको प्रयासपछि फाउण्डेशन परियोजनाको गुणस्तरीय परिणामलाई सुनिश्चित गर्न गठित परियोजना परामर्श समितिको बैठक बस्यो। तर सो समितिले फाउण्डेशनलाई चौतारीको खर्च बक्यौता यथाशीघ्र भूक्तानी गरी दिन आग्रह गरेपनि ६ असारमा मात्र केही रकम दियो। फाउण्डेशनले पुनः यो परियोजना सुचारु गर्नुपर्ने आग्रह गर्न थालेको छ। यद्यपि धेरै गतिविधि पूर्ण र केही गतिविधि आंशिक रूपमा सम्पन्न भइसकेका छन्।

परियोजनाअन्तर्गत निर्धारित गतिविधिहरूमध्ये गम्भीर प्राज्ञिक विचार, क्रियाकलाप र शोधार्थीहरूको आदानप्रदान प्रवर्द्धनको उद्देश्य राखी निम्न कार्य सम्पन्न भएका छन् :

(अ) विगत ७० वर्षमा नेपाली अनुसन्धाताहरूले गरेका भारतसँग सम्बन्धित प्राज्ञिक उत्पादनको बृहत् सन्दर्भ-सूची निर्माण गर्ने,

(आ) सोही अवधिमा भारतीय अनुसन्धाताहरूले नेपाल विषयमा गरेका प्राज्ञिक उत्पादनको बृहत् सन्दर्भ-सूची निर्माण गर्ने,
 (इ) यी दुई सन्दर्भसूचीका आधारमा चौतारीले तयार गरेको प्रारम्भिक समीक्षाउपर छलफल गर्न काठमाडौंमा कार्यशाला सञ्चालन गर्ने,
 (ई) नेपालको पूर्वाधार विकासमा भारतीय सहयोगबारे बृहत् सन्दर्भ-सूची निर्माण गर्ने,
 (उ) भारतको सहयोगमा सञ्चालित त्रिभुवन राजपथ र कोशी बाँधसँग सम्बन्धित अभिलेखको अध्ययन, र
 (ऊ) यी दुई परियोजनामा संलग्न नेपाली योजनाविद्, प्राविधिक विशेषज्ञ, अरू तहमा बसी काम गरेका स्थानीय मानिस र परियोजना-प्रभावितहरू सँगको मौखिक इतिहास लेख स्थलगत सर्वेक्षण-भ्रमण र अनुसन्धान गर्ने।
 साथै, निम्न किसिमका कामहरू भने आंशिक सम्पन्न भएका छन्:

(क) काठमाडौंको कार्यशालामा उठेका बुँदाका आधारमा छ ओटा अनुसन्धान पत्र लेखाउने,
 (ख) माथि (अ), (आ) र (उ) मा वर्णित सन्दर्भ-सूचीको विश्लेषण गर्ने,
 (ग) उल्लेखित दुई ठूला परियोजना (त्रिभुवन राजपथ र कोशी बाँध) सँग सम्बन्धित नेपाल र भारतका अभिलेखालयमा उपलब्ध सामग्रीको अध्ययन गर्ने काम कुनै आंशिक रूपले सम्पन्न भएका र कुनै योजनाअनुसार सम्पन्न हुने अवस्थामा छन्।

यीमध्ये उल्लेखित गत आ.व. मा तयार गरी अपलोड गरिएका सन्दर्भ-सूची मार्टिन चौतारीको वेबसाइटको निम्न लिंकमा उपलब्ध छन् :

a) Budhathoki, Shak Bahadur and Ramita Maharjan. 2015. Bibliography of Nepali Scholarship on India. Available at http://www.martinchautari.org.np/files/BibliographyOfNepaliScholarshipOnIndia_15March2015.pdf;

b) Budhathoki, Shak Bahadur, Ramita Maharjan and Pratyoush Onta. 2015. Bibliography of Indian Scholarship on Nepal. Available at http://www.martinchautari.org.np/files/BibliographyOfIndianScholarshipOnNepal_15March2015.pdf.

c) Ghimire, Birat, Sambeg Panthi and Yogesh Raj. 2015. A Bibliography of Indian Contribution to the Infrastructure Development in Nepal: The Koshi Barrage and Tribhuvan Rajpath. 15 March <http://www.martinchautari.org.np/files/ABibliographyOfIndianContributionToTheInfrastructureDevelopmentInNepal.pdf> |

परियोजना सञ्चालन गर्दा दुइटै ठूला अनपेक्षित चुनौती देखापरेका छन्। चौतारीले आफूसित सहकार्य गर्ने संस्थाबाट अपेक्षा गर्ने द्रुत र प्रभावकारी संवाद विनिमय यस परियोजनामा सहयोगी बीपी कोइराला नेपाल-भारत फाउण्डेशनसँग भइरहेको छैन। यसबारे पटक पटक फाउण्डेशनलाई अनुरोध पठाए पनि खासै सुधार आउन नसकेको स्थिति छ। साथै, भारतीय सहयोगमा बनेका त्रिभुवन राजपथ र कोशी बाँधका विषयमा नेपालस्थित अभिलेखालयमा अपेक्षा गरेअनुसारको सरकारी सामग्री पाइएको छैन। यो अभावलाई भारतमा रहेका केन्द्रीय र स्थानीय अभिलेखागारका सामग्रीले पूर्ति गर्ने छन् भन्ने विश्वास लिइएको छ।

यो आ.व.को अन्तमा भारतीय राजदूतावासका डिसिएम र फाउण्डेशनका सचिवसँगको दुई भेट भएको छ। यी प्रयासबाट परियोजनालाई यथाशीघ्र टुङ्गेमा पुर्याउन फाउण्डेशनले भुक्तानीमा ढिलाई नगर्ने र बाँकी रहेका गतिविधि क्रमशः सम्पन्न गर्ने निर्णय गरियो। तर परियोजनाको कार्यसमय तालिका र गतिविधिको प्राज्ञिक प्रकृति अनुकूल फाउण्डेशनको भुक्तानी प्रक्रिया नभएको हुनाले विगतमा झैं अड्चन दोहोरिरहने सम्भावना देखिन्छ। यसका लागि भुक्तानी प्रकृतिलाई परिमार्जन गर्न चौतारीले आग्रह गरेको छ।

३। प्रशासन

३.१। प्रशासन तथा वित्त

गत आ.व. मा Foundation Open Society Institute नामक संस्थाबाट Improving Quality of Learning in Nepali Public Schools र Danida Fellowship Center बाट पाँच वर्षको लागि Locating Public Finance Dynamics in Education in Nepal परियोजनामा काम गर्न आर्थिक सहयोग प्राप्त भएवमोजिम यो आ.व. मा सो परियोजनाहरूलाई निरन्तरता दिइयो। Danida Fellowship Center सँग भएको सम्झौताअनुसार पहिलो वर्षको लागि उपलब्ध रकमको बेग्लै लेखा परीक्षण गरी Danida Fellowship Center लाई बुझाइयो। Ford Foundation बाट Connected Futures: Framing Interventions to Universal Connectivity in Nepal परियोजनामा काम गर्न दिइएको आर्थिक सहयोगअनुरूप यस वर्ष पनि सो कार्यलाई निरन्तरता दिइयो। गत आ.व. मा भारतीय राजदुतावासबाट परियोजना स्वीकृत भएपश्चात् सुरु गरिएको परियोजना भारतीय राजदुतावासबाट सम्झौताअनुसार उपलब्ध गराउनुपर्ने आर्थिक सहयोग उपलब्ध नगराएपछि सो परियोजना अन्तर्गतका कार्यलाई यो वर्ष निरन्तरता दिइएन भने ICTJ, Nepal द्वारा Research & Dialogue Series on Truth Seeking in Nepal नामक परियोजनामा गर्ने भनिएका कार्यहरू ICTJ, Nepal ढिलाईको कारण हुन सकेनन्। यही आ.व मा School for Oriental and African Studies सँग मिलेर Economic and Social research Council मा पेश गरिएको Borderlands, Brokers and Peacebuilding in Sri Lanka and Nepal: War to Peace Transitions viewed from the margins नामक परियोजना प्रस्ताव स्वीकृत भई दुई वर्षको लागि कार्य गर्न आर्थिक सहयोग प्राप्त भयो। ISET Nepal र मार्टिन चौतारीबीच April 2015 Earthquake: An examination of materials, construction technology and regulatory regime नामक परियोजनामा कार्य गर्न सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरिएको छ। Ford Foundation लाई Framing pathways to IT infrastructure development in Nepal नामक प्रस्तावको भने जवाफ आउन बाँकी छ।

Foundation Open Society Institute नामक संस्थाले Promoting Public Debate on Higher Education Reform नामक परियोजनाअन्तर्गत दिँदै आएको आर्थिक सहयोग यसै आ.व. देखि समाप्त भयो। The Asia Foundation मा पेश गरिएको Ensuring Governance and Accountability in Post-Disaster Reconstruction in Nepal नामक परियोजना स्वीकृत भई कार्य गर्न आर्थिक सहयोग प्राप्त भयो र सो परियोजनाको प्रकाशनबाहेक अरू कार्यहरू यही आ.व मा समाप्त भयो। Alliance for Social Dialogue लाई एफएम रेडियोमा विषयवस्तुको विविधता र संकुचन : स्वामित्व र बजारको प्रभावबारे अध्ययन गर्न बुझाइएको प्रस्ताव दोस्रो चरणको छनौट प्रक्रियासम्म पुगेर सफल हुन सकेन।

यस आ.व.मा वरिष्ठ अनुसन्धाताको जिम्मेवारीसहित गर्न भास्कर गौतमलाई पूर्णकालीन करारमा नियुक्त गरियो। मार्टिन चौतारीको विभिन्न परियोजनाहरूमा काम गर्न आवश्यकताअनुसार अनुसन्धाता, सह-अनुसन्धाता र सहायक अनुसन्धाताहरू नियुक्त गरिए। लाइब्रेरी असिस्टेन्टको रूपमा कार्य गर्न विनिता गिरी र रेणुका गुरागाईंलाई खुला प्रतिस्पर्धाबाट नियुक्त गरियो भने आन्तरिक तवरबाट अनुसन्धाताका रूपमा निश्चल रेग्मीलाई छोटो अवधि करारमा नियुक्त गरियो। सहायक प्रशासन तथा वित्त व्यवस्थापक कञ्चन के.सी र प्रोजेक्ट म्यानेजर जुई श्रेष्ठलाई परीक्षण कालपश्चात् पूर्णकालीन करारमा नियुक्त गरियो। प्रशासन तथा वित्त व्यवस्थापन प्रमुख (निमित्त) रोजिना सिटौलालाई प्रशासन तथा वित्त व्यवस्थापन प्रमुखमा नियुक्त गरियो।

यही आ.व. मा अनुसन्धाता हर्षमान महर्जनले पीएचडीको लागि क्योटो युनिभर्सिटीमा फेलोसिप पाउनुभयो र उहाँले उच्च तह डिग्री हासिल गर्न मार्टिन चौतारीको कर्मचारीहरूको सेवाका, शर्त र सहुलियतसम्बन्धी नियमावलीअनुसार लामो अध्ययनको लागि दिनुभएको निवेदनमाथि विचार गरी उहाँलाई उच्चतह डिग्री हासिल गर्न लामो बिदा दिइयो। मार्टिन चौतारीको Generic Salary Structure परिमार्जन गरी सबै कर्मचारीहरूको तलब संरचना

निर्धारण गरियो। यसै आ.व. मा कार्यालय सहायक बुद्धकुमार श्रेष्ठ र अंकलाल चलाउनेलाई २-२ ग्रेड तथा सह-अनुसन्धाता अर्जुन पन्थी, शकवहादुर बुढाथोकी र देवेन्द्र उप्रेतीलाई क्रमश ३-३ र २ ग्रेड बढुवा गरियो। यही आ.व. मा लाइब्रेरी असिस्टेन्ट रमिता महर्जन र विनिता गिरी तथा प्रोजेक्ट म्यानेजर जुई श्रेष्ठद्वारा दिइएको स्वेच्छिक राजिनामा स्वीकृत गरियो।

मार्टिन चौतारीको २०७२ असोज २३ गते बसेको साधारण सभाको निर्णयअनुसार लेखापरीक्षकमा प्रवीणध्वज जोशीलाई नियुक्त गरियो। यही आ.व. मा सम्बन्धनसम्बन्धी नीति तथा कार्यथलोमा हुनसक्ने यौनजन्य दुर्व्यवहार नियन्त्रणसम्बन्धी नीति पनि पारित गरियो। यही आ.व. को अन्ततिर मार्टिन चौतारीको कर्मचारीहरूको सेवाका शर्त, सुविधा र सहूलियतसम्बन्धी नियामवली को दफा २.३, २.४ र २.५ मा भएका व्यवस्थाले चौतारीद्वारा सञ्चालित परियोजनामा आवश्यक कर्मचारीको नियुक्ति प्रक्रियालाई स्पष्टतः निर्देशित गरुन् भनेर परियोजना कर्मचारीको नियुक्तिसम्बन्धी निर्देशिका, २०७२ तयार गरी असार २०७३ देखि अध्यक्षको निर्णयबाट लागू गरियो।

यही आ.व. को अन्ततिर चौतारीमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई कार्यालय तथा परियोजनाको कार्य सम्पन्न गर्न कार्यथलो बाहिर जाँदा दिइने फिल्ड भत्ता बढाउनुपर्छ कि पर्दैन र बढाउनुपर्छ भने के आधारमा कति बढाउनुपर्छ भन्ने सिफारिश गर्न देवराज हुमागाईं, प्रमोद भट्ट, भास्कर गौतम र रोजिना सिटौला सम्मिलित ४ सदस्यीय डिएएस पुनरावलोकन समिति गठन गरियो। सो समितिले तयार पारेको प्रतिवेदनको स्वतन्त्र मूल्याङ्कन गराई कार्यसमितिसमा प्रस्ताव लगियो। यो प्रतिवेदन लेखिँदासम्म कार्यसमितिको निर्णयअनुसार स्थलगत भ्रमण खर्चसम्बन्धी विद्यमान बुँदामा केही संशोधन गरिएको छ। यो आ.व. को चैतदेखि पूर्णकालीन कर्मचारीको हकमा स्वास्थ्य बीमाको व्यवस्था गरियो। बीमालेखअनुसार केही कर्मचारीले मेडिकल शुल्कअन्तर्गतको बीमित रकम पाए।

कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विगतका वर्षहरूमा झैं यो आ.व. मा पनि कर्मचारीहरूलाई विभिन्न कार्यशाला तथा तालिममा भाग लिन पठाइयो। अनुसन्धान निर्देशक प्रत्युष वन्तले जापानको टोकियोमा आयोजित 28th JASAS Annual Conference मा "Patronage by Rana Elites of Public Cultural Production in Mid-20th Century Nepal" शीर्षकको कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभयो। सोही अवसरमा उहाँलाई क्योटो विश्वविद्यालयले पनि प्रवचनका लागि बोलाएको थियो जहाँ उहाँले दुई ओटा छुट्टाछुट्टै प्रवचन दिनुभएको थियो। अनुसन्धान निर्देशक योगेश राज जर्मनीमा आयोजित "Studying Documents in Pre-Modern South Asia and Beyond: Problems and Perspective" नामक अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठीमा "Waking History Up from the Chronological Nightmares: A Perspective from the Medieval Newari Historiography" शीर्षकको कार्यपत्र, र भारतको शिमलामा आयोजित "Religion and Social Diversity in South Asia" नामक अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठीमा "Public Enactments of Faith in Nepal" नामक कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभयो। मार्टिन चौतारीले भविष्यमा सहकार्य गर्नसक्ने संस्थाहरू सँगको प्रतिनिधिसँग भेट्न र ती संस्थाहरूलाई मार्टिन चौतारीको बारेमा जानकारी दिन अध्यक्ष योगेश राज दिल्ली जानुभयो। त्यसै सिलसिलामा उहाँले Centre for the Study of Developing Societies (CSDS) र Indira Gandhi National Open University (IGNOU) को निमन्त्रणामा त्यहाँ गएर दुई ओटा छुट्टाछुट्टै प्रवचन दिनुभयो। साथै, उहाँले यसै वर्ष बैंगलोरमा २७ जुन देखि १ जुलाईमा भएको 19th International Oral History Conference मा सहभागी भई "Structures of Orality" शीर्षकमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभयो। उक्त सम्मेलन International Oral History Association (IOHA), Oral History Association of India (OHAI) and the Shristi Institute of Art, Design and Technology, Bangalore (Shristi) को संयुक्त आयोजनामा सम्पन्न भएको थियो। वरिष्ठ अनुसन्धाता लोकरञ्जन पराजुलीले नयाँ दिल्लीमा आयोजित "Use of Money in Politics and Its Effects on People's Representation" नामक अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठीमा तथा अनुसन्धाता देवराज हुमागाईंले British Association for International and Comparative Education (BAICE) and Comparative Education Society of Asia (CESA) द्वारा आयोजित 'Research Writing Capacity Building Workshop' मा सहभागिता जनाउनुभयो। विगतका वर्षमा झैं बेला बेला हुने लाइब्रेरीसम्बन्धी तालिममा रमेश निरौलाले यो आ.व. मा पनि सहभागिता

जनाउनुभयो। (चौतारीका कर्मचारी र अनुसन्धाताहरूको विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय कार्यशाला, सम्मेलन तथा तालिममा प्रस्तुति र सहभागितासम्बन्धी विस्तृत विवरणका लागि अनुसूची ६ हेर्नुहोस्)

मार्टिन चौतारीको प्राङ्गणमा रहेको जग्गाको उपयोगिता बढाउन सो जग्गामा चौतारीका कर्मचारीहरूको लागि कार्यस्थल निर्माण गरियो। यो आ.व. मा पनि मार्टिन चौतारीको प्रकाशनको बजार प्रवर्द्धन गर्न, तिनलाई उपत्यकाबाहिर लैजान र बजारमा तिनको सुलभता बढाउन कुनै संस्था इच्छुक नदेखिएकोले कुनै संस्थासँग सम्झौता हुन सकेन। काठमाडौंका मुख्य पुस्तक पसलहरूले चौतारीका पुस्तक सीधै खरिद गरी लैजाने तरिका त नियमित छँदैछ।

चौतारीको कामलाई निरन्तरता दिन सहयोग आह्वान गरेबमोजिम विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाबाट यो आ.व. मा रु. ६,५९,९९७ रुपैयाँ संकलन भयो। यो आ.व. मा चौतारीको कार्यकारी समितिले देवेन्द्र उप्रेती र प्रणव खरेललाई नयाँ सदस्यता प्रदान गर्यो। त्यस्तै दुई जना सदस्यहरूले चौतारीको सदस्यता समयमा नवीकरण नगरेकोले उहाँहरूको सदस्यता खारेज गरियो।

३.२। अनुगमन र मूल्यांकन

मार्टिन चौतारीमा छुट्टै औपचारिक अनुगमन तथा मूल्यांकन एकाई छैन। गएको दुई वर्षदेखि चौतारीको वार्षिक अनुगमन तथा मूल्यांकन ढाँचा अद्यावधिक गरिएको छैन। चौतारीको नयाँ पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (सन् २०१६-२०) को मस्यौदा छलफलको क्रममा रहेको चौतारीमा पुरानो अनुगमन तथा मूल्यांकन ढाँचामा काम नगरिएको हो। नयाँ पाँच वर्षे रणनीतिक योजना (सन् २०१६-२०) को प्रारम्भिक मस्यौदामाथि व्यापक छलफल भएर अध्यक्ष योगेश राजले थप काम गरी त्यसलाई अन्तिम रूप दिइएको छ। आगामी आ.व. को पहिलो त्रैमासिकमै सो रणनीतिक योजना चौतारीको साधारणसभाबाट पारित गरिने छ। साथै आउँदो वर्षदेखि त्यसै योजनामा आधारित भएर वार्षिक कार्यक्रम, बजेट तथा अनुगमन तथा मूल्यांकन ढाँचा बनाई लागू गरिने छ।

सबै एकाईले आफ्नो कार्यक्रम तय गर्ने र कार्यान्वयनको योजना पनि निर्माण गर्ने हुनाले समयमा गुणस्तरयुक्त कार्य सम्पन्न गर्ने दायित्व समग्रमा सम्बन्धित एकाईको रहन्छ। योजनाअनुसार सम्पन्न गर्न नसकेमा सोको जवाफदेही पनि सम्बन्धित एकाई नै हुन्छ। सम्बन्धित एकाईका विभिन्न कर्मचारी तथा अनुसन्धानकर्ताहरूलाई आ.व. को सुरुमा सम्झौता गर्दा दिइएको कार्य विवरण तथा सम्बन्धित एकाईको योजनाअनुसार कार्य भइरहेको वा हुन नसकेको बारे महिनाको कम्तीमा दुई पटक सम्बन्धित एकाईका संयोजकको उपस्थितिमा एकाईभित्र छलफल हुने गर्दछ। उक्त छलफलमा अगाडि नबढेको कामको सम्बन्धमा सम्बन्धित व्यक्तिलाई घघच्याउने तथा अगाडि कसरी जाने भन्ने विषयमा अल्पकालीन योजना बनाइन्छ। कामको प्रकृति तथा अवस्था मूल्यांकन गर्दै पूर्वयोजनामा परिमार्जन गर्नुपर्ने भएमा सबैको सहमतिमा परिमार्जन गरिन्छ। यो वर्ष चौतारीको कार्यसम्पादन तथा व्यवस्थापन संरचनाअनुसार चौतारीका विभिन्न एकाई प्रत्यूष वन्त र योगेश राजलाई भाग लगाएर त्यसको नियमित अनुगमन तथा निर्देशनको जिम्मेवारी दिइएको थियो। योगेश राजको मातहतमा भौतिक रूपान्तरण, स्कूल शिक्षा र प्रशासन तथा वित्तीय एकाई; प्रत्यूष वन्तको मातहतमा उच्च शिक्षा, मिडिया, पुस्तकालय, छलफल र प्रकाशनको जिम्मेवारी थियो।

यो वर्षको अन्तिम त्रैमासिकमा आएर चौतारीमा कार्यरत अनुसन्धानकर्ताहरूको मासिक रूपमा छुट्टै बैठक बस्न थालिएको छ। यस बैठकमा अनुसन्धानकर्ताहरूले आफूले गरिरहेको अनुसन्धानसँग सम्बन्धित कार्यमा एक महिनाको अवधिमा के प्रगति गर्न सकियो र कस्ता समस्या आए भन्ने कुरामा अद्यावधिक जानकारी लिइन्छ। साथै आइपरेका समस्या समाधानका लागि के गर्न सकिन्छ भनी अन्य सहकर्मीबाट सुझाव लिने अवसरका रूपमा पनि यस किसिमको बैठकलाई उपयोग गर्न खोजिएको छ।

यसरी चौतारीका विभिन्न एकाईअन्तर्गत हुने कामको आन्तरिक अनुगमन यो वर्ष पनि अनौपचारिक र औपचारिक तवरले भएको थियो।

३.३ जनसम्पर्क र साझेदारी

यो आ.व. को सुरुआतमा कृष्णप्रसाद अधिकारीलाई गत आ.व. मा विगतको वर्षमा झै मार्टिन चौतारीका लागि जनसम्पर्क र साझेदारी (लियाजो र नेटवर्क) अधिकृतको रूपमा काम गर्न संस्था दर्ता, नवीकरण, परियोजना स्वीकृती आदि जस्ता कामको जिम्मेवारी दिइयो। लियाजोको रूपमा अधिकांश समय जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट संस्था नवीकरण र समाज कल्याण परिषद्को आवश्यकताअनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गरिने जिल्लाहरूका जिल्ला विकास समितिबाट पूर्व सहमति पत्र लिने काममा अल्झिन प-यो। यस्ता काममा बढी समय लागेकाले यो आ.व. मा चौतारीको विविध प्रशासनिक तथा परियोजनासँग सम्बन्धित कार्यको सिलसिलामा नेपाल सरकार मातहतका विभिन्न निकाय जस्तै समाज कल्याण परिषद्, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला विकास समिति, नगरपालिका तथा गाउँ विकास समितिसँग समन्वय गर्न, कानून बमोजिमका प्रक्रियामा सहयोग गर्न एवं चौतारीको आवश्यकताअनुसार कानूनी सहायता एवं परामर्श प्रदान गर्न परामर्शदाताको रूपमा सतिशराज मैनालीलाई नियुक्त गरियो। यो आ.व. मा पनि सञ्चाल निर्माण गर्नेतर्फ ठोस कदम चाल्न सकिएन। चौतारीको लागि घर तथा जग्गा खरिद गर्ने विषयमा आन्तरिक छलफल भएता पनि अझैसम्म उपयुक्त प्रस्ताव भने आएको छैन।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : मार्टिन चौतारीले आ.व. २०७२-७३ मा आयोजना गरेका नियमित छलफलको विवरण

क. अनुसन्धान छलफल शृंखला (आइतवारे)

26 July 2015/10 Saun 2072

Public presentation by Daayitwa Fellows

Post-quake Restoration of Cultural Heritage in Kathmandu Valley

Shyam sunder Kawan

Prospects of Youth Development Center in Rukum

Aman Shrestha

Developing a Strategy for Youth Employment and Migration

Ganden Ukyub

Planning Process in Local Development

Shivaram Rijal

(Jointly Organized with Daayitwa)

2 August 2015/17 Saun 2072

How and Why Should We Study Roads in Nepal?

Katharine N Rankin, University of Toronto

9 August 2015/24 Saun 2072

Reclaiming Newar Urbanism from the Debris of 2072 Earthquake

Dr. Sudharshan Raj Tiwari, Professor Emeritus, IoE, TU

16 August 2015/31 Saun 2072

Higher Education in Nepal: Some Proposals

Pratyoush Onta, Pramod Bhatta, Devendra Uprety and Lokranjan Parajuli, Researchers, Martin Chautari

23 August 2015/6 Bhadau 2072

Social Audit of Disaster Management and Reconstruction

Bhaskar Gautam and Yogesh Raj, Martin Chautari

30 August 2015/13 Bhadau 2072

Emigrants' Migrant Wives: Bridging Dichotomies in Migration

Mahesh Raj Maharjan, Nepa School of Social Sciences and Humanities

6 September 2015/20 Bhadau 2072

Testing Our Students' Cognitive Skills: Analysis of the SLC

Pramod Bhatta, Martin Chautari and Sudeep Singh Nakarmi, Tribhuvan University

13 September 2015/27 Bhadau 2072

'Music for Peace' Discourse and Local Understanding in Post-conflict Nepal

Prabin Nanicha Shrestha, Conflict, Peace and Development Studies, Tribhuvan University

20 September 2015/3 Asoj 2072

Conceptualizing Informality in the Unjust Geographies of Kathmandu

Tryambakesh Shukla, Independent Researcher

27 September 2015/10 Asoj 2072

Decentralization of Corruption and Its Effect On Local Public Service Delivery: An Experience from Nepal
Krishna Raj Panta, Jawaharlal Nehru University, New Delhi, India

4 October 2015/17 Asoj 2072

Realizing a Public University in Post 2000 Nepal: A Case of Mid Western University, Surkhet
Devendra Uprety, Martin Chautari

11 October 2015/24 Asoj 2072

Mentoring Young Minds to Build Conservation Leaders of Tomorrow
Dinesh Raj Bhujju, Resources Himalaya Foundation

1 November 2015 / 15 Kartik 2072

Retrofitting: an Option on Reducing the Earthquake Risk
Hari Darshan Shrestha, Center of Resilient Development (CoRD)

8 November 2015/22 Kartik 2072

Discussion Series on Cities and Urbanization

Housing the Poor: Making Dreams Come True
Lajana Manandhar, Executive Director, Lumanti Support Group for Shelter

15 November 2015/29 Kartik 2072

The Effect of Religious Conversion on Traditional Kinship Practices: A Micro-Study in Lalitpur, Nepal
Sam Williams, Tribhuvan University

22 November 2015/6 Mangsir 2072

Inclusion in Political Parties and Government
Deepak Thapa, Social Science Baha and Dhruba Simkhada, Journalist

6 December 2015/20 Mangsir 2072

Rethinking Geopolitics: The Case of Madhes
Bhaskar Gautam, Martin Chautari

13 December 2015/27 Mangsir 2072

Discussion Series on Cities and Urbanization

Prospects of Clean Energy Transport Vehicles in Metropolitan Kathmandu
Bijaya Man Sherchan, Executive Chairman, Pashupati Energy Dev Co. Pvt. Ltd.

20 December 2015/5 Pus 2072

What They Gained, What They Lost?: Experiences of Nepalese Migrants in Japan
Masako Tanaka, Sophia University, Japan

27 December 2015/12 Pus 2072

Foreign Aid Modalities in the Maternal and Child Health Sector in Nepal
Radha Adhikari, University of Edinburgh and Obindra B. Chand, Social Science Baha

10 January 2016 /26 Paush 2072

Discussion Series on Cities and Urbanization

Inclusive City Planning: Current Practices and Future Strategies
Upendra Sapkota, President, Institute for Urban Development and Policy Research, Nepal

17 January 2016/3 Magh 2072

Looking at the Newly Set Up Federal Units from the Perspective of Natural Resources
Rameshwar Prasad Khanal, Former Finance Secretary

24 January 2016/10 Magh 2072

Earthquake Resistant Rural Reconstruction Technologies and Designs
Shankar Dhakal, President, TMDO Nepal and Executive Director, G Group of Infrastructure Entrepreneurs

31 January 2016/17 Magh 2072

Right to Truth: Is Naming the Perpetrator a Part of Right to Truth?

Rukamane Mahajan, University of Essex, United Kingdom

7 February 2016 /24 Magh 2072

Institutional Experience: How the Home Ministry Dealt with the 2015 Earthquake?

Yadav Koirala, Spokesperson, Home Ministry and Dhakendra Khatiwada, DSP, Nepal Police

14 February 2016/2 Fagun 2072

Discussion Series on Cities and Urbanization

Shifting Cultural Identity of Urbanized Kirats: Towards Hybridism

Indra Mani Rai (Yamphu), Kathmandu University School of Education

21 February 2016/9 Fagun 2072

Is For-Profit Medical Education Compatible with the Rule of Law in Nepal?

Gregory G. Maskarinec, University of Hawaii, USA and Madhusudan Subedi, Martin Chautari/Tribhuvan University

28 February 2016/16 Fagun 2072

Sustainable Solar-Technology for Operating Water Pumps in Absence of Access to National Electricity Grid

Subarna Bijay Khadka, Acme Engineering College

6 March 2016/23 Fagun 2072

Madheshi Women's Participation in Madhesh Movement

Rita Sah, Independent Researcher and Rupa Jha, Journalist, HELLO MITHILA

13 March 2016/30 Fagun 2072

The Right of Women with Disabilities in the New Constitution

Tika Dahal, Vice President, National Federation of Disabled-Nepal (NFDN)

27 March 2016/14 Chaitra 2072

The New Constitution and Tharuhat Movement : Tharu Women's Struggle and Concern

Ganga Chaudhary, CA member, Tharuhat Tarai Party Nepal and Shanta Chaudhary, UML Leader

3 April 2016/21 Chaitra 2072

The Politics of Parental Participation: A Comparative Study of School Management Committees (SMCs) in Public and Private Schools

Shak Bahadur Budhathoki, Researcher, Martin Chautari

10 April 2016/28 Chaitra 2072

Discussion Series on Cities and Urbanization

Mechanisms of Local Government/Governance in the Kathmandu Valley

Uddhav Kharel, Former Chairperson, Chapali VDC and Member, All Party Facilitating Committee, Kathmandu Metropolitan City Office

17 April 2016/5 Baishakh 2073

Surveying Earthquake Affected Districts: Lessons from Its Piloting in Dolakha and Way Forward

Rudra Suwal, Deputy Director General, Central Bureau of Statistics

24 April 2016/12 Baishakh 2073

Birganj: Tales of a City (Context: Girish Giri's Birganj: Mero Shaharko Katha)

CK Lal, Analyst (Author Giri will also be present)

8 May 2016/26 Baishakh 2073

Public Health Research in Nepal – Where Do We Stand?

Sameer Mani Dixit, Centre for Molecular Dynamics Nepal

15 May 2016/2 Jeth 2073

Some of the Unique Characters of the Caste System Practiced in Nepal

Uddhab Pyakurel, Kathmandu University

17 May 2016/4 Jeth 2073

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

Research on Social, Political and Natural Aspects of Karnali with Reference to Governance, Drought and Kaike Magars

Manisha Lamsal, Sunita Pahari and Dil Bikram Angdembe; Karnali Immersion Fellows

22 May 2016/9 Jeth 2073

Hindu School in a Secular State: Interpreting Secularism in Nepal Ved Vidhyashram

Avash Bhandari, Tribhuvan University

29 May 2016/16 Jeth 2073

'When Times have Changed': Maoism, War, and the Remaking of Everyday Life in Mid-Western Nepal

Ina Zharkevich, University of Oxford

5 June 2016/23 Jeth 2073

Vestiges of Human Sacrifice in a Buddhist Monastery

Ravi Shakya, Tribhuvan University

12 June 2016/30 Jeth 2073

Writing MA Thesis at Tribhuvan University: Our Personal Reflections

Narayani Devkota, Sociology; Shyam Kunwar, Anthropology; Sweta Gyanu Baniya, English and Tashi Tewa Dolpo, Political Science

19 June 2016/5 Asar 2073

Chinese Vistas: Nepal in the Eyes of Young Generation of Elite Chinese - Lessons for Future Business and Relationship with China

Bhoj Raj Poudel, ThinkIN China Asia and Rupak Sapkota, Renmin University, Beijing

26 June 2016/12 Asar 2073

For Inclusive and Informed Politics: Transboundary Governance of Koshi

Srinivas Chokkakula, School of Oriental and African Studies, University of London

3 July 2016/19 Asar 2073

Understanding Contemporary Challenges to INGO Legitimacy: Integrating top-down and bottom-up Perspectives

Oliver Walton, Lecturer in International Development, University of Bath

ख. मंगलबारे समसामयिक छलफल शृंखला

21 July 2015/5 Saun 2072

Draft Constitution of Nepal 2072: Perspectives of the Marginalized

Aahuti, UCPN-Maoist/Political Analyst and Tula Narayan Shah, Nepal Madhesh Foundation

(Jointly organized by Nepal Policy Center)

4 August 2015/19 Saun 2072

Citizens' Suggestions on the Draft Constitution: Collecting, Processing and Incorporating Mechanisms

Prakash Jwala, Member, Constitution Drafting Committee and Anjana Chaudhary, Member, Committee On Citizen Relations and Public Opinion Collection

11 August 2015/26 Saun 2072

Issues Related to Online Media Regulation in Nepal

Borna Bahadur Karki, Coordinator, Online Media Management Suggestion Committee, and Ameet Dhakal, Editor-in-chief, Setopati

18 August 2015/1 Bhadau 2072

Running a Community School (Successfully) in a Remote Village: Some Experiences

Poorna Gautam, Principal, Shree Melamchi Ghyang Secondary School, Helambu

25 August 2015/8 Bhadau 2072

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

Demarcation of Federal States: Views from Karnali

Naresh Bhandari, Coordinator, Karnali Autonomous Province Struggle Committee and Dr. Kal Bahadur Rokaya, Member, Karnali Civil Struggle Committee

8 September 2015/22 Bhadau 2072

Discussion Series on Cities and Urbanization

Urban Challenges in Post Disaster Nepal

Padma Sunder Joshi, Habitat Programme Manager, UN-Habitat

15 September 2015/29 Bhadau 2072

Corruption and Anti-Corruption in Nepal: Issues and Challenges

Dipesh Ghimire, Tribhuwan University and Surya Nath Upadhyaya, Former Chief Commissioner, CIAA

22 September 2015/5 Asoj 2072

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

Karnali Development Challenges: Their Implications for Federalization Debate

Bihari Krishna Shrestha, Senior Anthropologist/Author, Karnali Lok Samskriti: Diyargaunka Thakuriharu (1971v.s.)

29 September 2015/12 Asoj 2072

The 'Mathema Commission' Report on National Policy for Medical Education: A Commentary

Rajendra Dhoj Joshi, Former Senior Education Specialist, The World Bank

6 October 2015/19 Asoj 2072

Electoral Provision in the New Constitution: Opportunities and Challenges

Bhojraj Pokharel, Former Chief Election Commissioner

13 October 2015/26 Asoj 2072

Ongoing Indian Blockade and Its Impact

Prateek Pradhan and Ajaya Bhadra Khanal, Journalist

3 November 2015/17 Kartik 2072

Ramesh Nath Pandey's Book Kutniti Ra Rajniti

Prem Khanal, Lecturer, Master Program in International Relations and Diplomacy, Tribhuvan University

10 November 2015/24 Kartik 2072

Social History of the Shoes in Nepal: Preliminary Study

Arjun Panthi, Martin Chautari

17 November 2015 /1 Mangsir 2072

“Retelling Histories” Education Program: A Reflection

Sharareh Bajracharya and Niranjana Kunwar, Nepal Picture Library

24 November 2015/8 Mangsir 2072

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

The Health Status of Karnali Residents from a Nutritional Point of View

Dr. Aruna Uprety, Nutrition and Health Activist

1 December 2015/15 Mangsir 2072

Nepal's Constitution of 2072 v.s.: A Critical Commentary

Krishna Hachhethu, Tribhuvan University

8 December 2015/22 Mangsir 2072

What can the Generation that is Becoming 'Old' Do for Young Nepalis Who Want to Become Social Scientists?

Pratyoush Onta, Martin Chautari

Discussants: Ang Sanu Lama, Social Science Baha and Gaurab KC, Kathmandu School of Law

15 December 2015/29 Mangsir 2072

The New Constitution, 2015: The Language Issue in Federal Nepal

Amrit Yonjan-Tamang, Linguist

22 December 2015/7 Pus 2072

Status of "Digital Nepal": Findings on Nepali Internet Access and Use

Shailesh Pandey, Martin Chautari

29 December 2015/14 Pus 2072

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

NGOs in Karnali: Progenitor of Progress or Dependency?

Min Bahadur Shahi, Executive Director, Karnali Integrated Rural Development and Research Centre (KIRDARC) and Kedar Binod Pandey, Education Activist

5 January 2016/21 Paush 2072

Blockade Induced Innovation in Nepali Home/Kitchen and Alternative Energy Use.

Prof. Dr. Riddhi Bir Singh and Dr. Shree Raj Shakya; Tribhuvan University

12 January 2016/28 Pus 2072

The New Constitution: 'Youth' Perspectives

Sarita Bartaula, Youth Initiative; Sudarshan Chaudhary, Youth Federation of Indigenous Nationalities, Nepal and Ranadhir Chaudhary, THRD Alliance

19 January 2016/5 Magh 2072

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

Decline in Animal Husbandry and its Impact on Livelihoods in the Karnali Region

Norbu Ghale, Local Expert-Animal Husbandry and Jaya Bahadur Rokaya, Journalist

16 February 2016/4 Fagun 2072

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

Karnali Employment Program: Why and To Whom?

Dr. Punya Prasad Regmi, Karnali Employment Program-Technical Assistant

23 February 2016/11 Fagun 2072

What Did I Learn about Volunteerism and Social Mobilization by Leading the 'Clean Bagmati' Campaign?

Lila Mani Paudel, Former, Chief Secretary, Government of Nepal

26 January 2016/12 Magh 2072

The New Constitution: What did the Dalits Gain, What remains to be achieved?

Dulari Harijan, Member of Parliament; Yam Bahadur Kisan, TU and Kamala Bishwakarma, Member of Parliament

2 February 2016/19 Magh 2072

Discussion Series on History

A Mistake and Blockade during the Unification

Ras Joshi, Tribhuvan University and Raghu Panta, Politburo Member, CPN- UML

9 February 2016/26 Magh 2072

Review of Radio Journalism Training in Nepal

Raghu Mainali, Community Radio Support Centre/NEFEJ; Satish Jung Shahi, Antena Foundation Nepal; Madhu Acharya, Radio Trainer; Gopal Guragain, Ujyalo 90 Network and Tula Adhikari, Krishnasar FM

1 March 2016/18 Fagun 2072

Specificities in Regards to Women's Rights in the New Constitution

Indu Tuladhar, Advocate

8 March 2016/25 Fagun 2072

The Prospects and Scope of Queer Feminism in Nepal

Surabhi Pudasaini and Diwas KC, Founding Members, Gender and Sexuality Platform (GASP)

15 March 2016/2 Chaitra 2072

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

Menstrual Restrictions in Karnali: An Urgency to Intervene for Empowerment and Peace Building

Radha Paudel, Action Works Nepal and Author, Khalangama Hamala (2013 AD)

29 March 2016/16 Chaitra 2072

Engendering Earthquake Response : Lessons and Opportunities

Dr. Bimala Rai Paudyal, Former Member, National Planning Commission/Head, Research Division, South Asia School of Rural Reconstruction (SARR)

5 April 2016/23 Chaitra 2072

Plenty of Money Flowing into Hydropower: What Safeguards for Banks and Other Investors?

Bikash Pandey, Winrock International

12 April 2016/30 Chaitra 2072

Obstacles in Scaling up Micro Enterprises

Dr. Lakshman Pun, Chief Technical Adviser and Dr. Ramji Neupane, National Programme Manager, Micro Enterprise Development Programme; Lhakpa Lama, President, National Micro Entrepreneurs Federation Nepal (NMEFEN), Usha Maya Tamang, Member, NMEFEN and Operator, Saugat Griha

19 April 2016/7 Baishakh 2073

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?

Karnali's Glorious Past and Abysmal Present: A Critical Review of the Transition

Prem Kaidi, Political Analyst

26 April 2016/14 Baishakh 2073

Book Discussion

Yogesh Raj and Bhaskar Gautam's Courage in Chaos: Early Rescue and Relief after the April Earthquake

Ajaya Dixit, Executive Director, ISET-Nepal

3 May 2016/21 Baishakh 2073

Personal and Professional Reflections on Public Institutions in Nepal

Dr. Mohanman Sainju, Former Vice Chairperson, National Planning Commission/Former Executive Director, Institute for Integrated Development Studies (IIDS)

10 May 2016/28 Baishakh 2073

Thinking about Learning Differently

Dr. Amina Singh, Kathmandu University

24 May 2016/11 Jeth 2073

Nepal's Persistently Tardy Economic Growth: A Perspective on Reasons Behind the Trend

Achyut Wagle, Development Economist

31 May 2016/18 Jeth 2073

Recent Radio Listening Trends in Nepal

Madhu Acharya, Sharecast Initiative Nepal

Discussion Series on Traditional Arts of Nepal
7 June 2016/25 Jeth 2073

Uday Charan Shrestha: Life and Work

Uday Charan Shrestha, Traditional Paubha Artist

Karnali Dialogue Jointly Organized with Karnali 2020: Connecting Karnali to Nepal?
14 June 2016/32 Jeth 2073

“Kamaro” ...A Slave: A Real Stigma of Karnali (Nepal, 2015, 23 mins)

Arun Deo Joshi, Director and Nisha Shrestha, Producer

21 June 2016/7 Asar 2073

१९९० सालको महाभूकम्पपछिको उद्धार, राहत र पुनःनिर्माण : अनुद्घाटित पाटाहरू

सौभाग्य प्रधानाङ्ग, राष्ट्रिय अभिलेखालय र दीपक अर्याल, मदन पुरस्कार पुस्तकालय

Book Discussion

28 June 2016/14 Asar 2073

Jagat Nepal's Pahilo Samsad: BP-Mahendra Takarav

Lokranjan Parajuli, Martin Chautari and Jagat Nepal, Writer

Discussion Series on Traditional Arts of Nepal

5 July 2016/21 Asar 2073

Surya Bahadur Chitrakar: Life and Work

Surya Bahadur Chitrakar, Traditional Paubha Artist

ग. अतिरिक्त छलफल

12 February 2016 / 29 Magh 2072

Film show @ Martin Chautari

Sunakali (Nepal, 2014, 50 mins), A Film Directed by Bhojraj Bhat

15 February 2016 / 3 Fagun 2072

Torana: A Perennial Art Motif of Nepal

Dr Gautamvajra Vajracharya, University of Wisconsin-Madison

23 March 2016/ 10 Chaitra 2072

New Languages of Schooling: Ethnicity, Equality and Mother Tongue Education in Nepal

Uma Pradhan, University of Oxford

24 March 2016/ 11 Chaitra 2072

Queer Criticism based on Sikhandiby Devdutta Pattanaik

Saguna Shah, Founder, bOOKahOlics

31 March 2016/ 18 Chaitra 2072

Book Discussion

Banira Giri's Novel Karagar

Geeta Tripathi, Writer/Critic

19 May 2016/६ जेठ २०७२) विहीवार, दिउँसो ३ बजे

नेपाली वामपन्थ र सनातन धर्म र संस्कृतिको संरक्षण

राजेन्द्र महर्जन, ई-समता, खगेन्द्रद संग्रौला र संगीत श्रोता; लेखक

Jointly organized with CWIN-Nepal and Global Family Village Nepal

27 May 2016/14 Jeth 2073

Screens, Screens Everywhere: Challenges and Opportunities for Children's Development, Learning and Behavior Today and in the Future

Prof. Dr. Diane Levin, Wheelock College, USA

23 June 2016/ 9 Asar 2073

Panel Discussion – Grading System in SLC: Managing the Current Confusion and the Way Ahead

Panelists:

Hari Lamsal, Spokesperson, Ministry of Education

Krishna Prasad Kapri, Controller, Office of the Controller of the Examination

Man Prasad Wagle, Professor, Kathmandu University

Sushan Acharya, Professor, Tribhuvan University

Pramod Bhatta, Researcher, Martin Chautari

Book Discussion

30 June 2016/16 Asar 2073

Khagendra Sangraula's Uttar Aadhunik Antarepath

Ujjwal Prasai, Writer and Sarita Pariyar, Samata Foundation

अनुसूची २ : आ.व. २०७१/७२ मा सम्पन्न सेमिनार तथा कार्यशालाहरूको सूची

क्रसं=	मिति र स्थान	कार्यक्रमको शीर्षक	आयोजक
१	२८ जुलाई २०१५, काठमाडौं	नेपालमा उच्च शिक्षा सुधार	मार्टिन चौतारी
२	२९-३० नोभेम्बर २०१६, काठमाडौं	नेपालको मध्यकालीन इतिहास र समाजसम्बन्धी अधिगोष्ठी	मार्टिन चौतारी
३	३ जनवरी २०१६, काठमाडौं	युवा अनुसन्धान कार्यशाला - २०१६	मार्टिन चौतारी
४	११ जनवरी २०१६, काठमाडौं	एकीकृत उच्च शिक्षा ऐनको सान्दर्भिकताबारे राउण्ड टेबल कार्यक्रम	मार्टिन चौतारी
५	१३ जनवरी २०१६, पनौती, काभ्रेपलाञ्चोक	इन्टरनेटमाथि पहुँच र प्रयोगबारे स्थलगत अनुसन्धानको नतिजा (रिपोर्टिङ कार्यशाला)	मार्टिन चौतारी
६	२० मार्च २०१६, काठमाडौं	सातौँ मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन-२०७२	मार्टिन चौतारी
७	५ अप्रिल २०१५, रसुवा	जिल्ला र स्थानीय तहमा कार्यरत सरकारी अधिकारीका कार्यपद्धति, सम्भावना र चुनौती तथा भावी योजना	मार्टिन चौतारी
८	२० अप्रिल २०१५, मकवानपुर	भूकम्पपश्चात्को पुनर्संरचना : विगतका चुनौती र भावी रणनीति	मार्टिन चौतारी
९	२ मे २०१५, रसुवा	दलका प्रतिनिधिहरूले गरेका कामकारवाही र स्थानीय वासीका भोगाइ, समस्या र अपेक्षा	मार्टिन चौतारी
१०	१२ मे २०१५, मकवानपुर	भूकम्प प्रभावितहरूका भोगाइ र समस्याबारे सार्वजनिक छलफल	मार्टिन चौतारी
११	१३ मे २०१५, भक्तपुर	जिल्ला र स्थानीय तहमा कार्यरत सरकारी अधिकारीका कार्यपद्धति, सम्भावना र चुनौती तथा भावी योजना	मार्टिन चौतारी

अनुसूची ३ : मध्यकालीन मिमांशा अधिगोष्ठी २०७२ को तालिका

मध्यकालीन मीमांसा अधिगोष्ठी २०७२

२०७२ मंसिर १३-१४

मार्टिन चौतारीकाठमाडौं ,

कार्यक्रम तालिका

पहिलो दिन १३ मंसिर २०७२

नाम दर्ता

९:३०-१०:४५

कार्यक्रम सञ्चालक **अर्जुन पन्थी**

उद्घाटन सत्र

१०:४५-११:३०

स्वागत प्रत्यूष वन्त
सम्भाषण ज्ञानमणि नेपाल

पहिलो सत्र कालक्रमिकता ११:३०-१२:१५

सत्राध्यक्ष त्रिरत्न मानन्धर

पत्र १ श्यामसुन्दर राजवंशी नेपाल संवत्को शुरुआतदेखिका उल्लेख्य तिथिमिति

टिप्पणीकर्ता काशीनाथ तमोट

पत्र २ देवीचन्द्र श्रेष्ठ नेपालको इतिहासमा माध्यमिक कालको अवधारणा र इतिहास दर्शनमाथि चञ्चुप्रवेश

टिप्पणीकर्ता दिनेशराज पन्त

दोस्रो सत्र इतिहासलेखन १२:१५-१३:३०

सत्राध्यक्ष विजय मानन्धर

पत्र ३ Yogesh Raj Waking History Up from the Chronological Nightmares (कालक्रमको दुस्वप्नबाट इतिहासलाई विउँझाउँदादा)

टिप्पणीकर्ता शंकर थापा

खानपीन १३:३०-१४:३०

तेस्रो सत्र स्रोतसामग्री १४:३०-१५:३०

सत्राध्यक्ष तारानन्द मिश्र

पत्र ४ प्रकाश दर्नाल पुरातात्विक स्थल खोक्सारको उत्खननको महत्त्वबारे एक चर्चा

टिप्पणीकर्ता बसन्त बिडारी

पत्र ५ Jeffrey Kotyk References to Nepal in Classical Chinese Sources (शास्त्रीय चिनियाँ स्रोतमा नेपाल सन्दर्भ)

टिप्पणीकर्ता विजय मानन्धर

जलपान १५:३०-१५:४५

चौथो सत्र जनता १५:४५-१७:१५

सत्राध्यक्ष चुन्दा बज्राचार्य

पत्र ६ गोपाल धौबझार नेवार समुदायको सन्दर्भमा :जात र वर्ग ,मध्यकालीन जन *

टिप्पणीकर्ता ओंकारेधर श्रेष्ठ

पत्र ७ अमृत योञ्जन इतिहास-माध्यमिककालीन तामाङ लोक *

टिप्पणीकर्ता रमेश ढुङ्गेल

दोस्रो दिन १४ मंसिर २०७२

कार्यक्रम सञ्चालक देवेन्द्र उप्रेती *

पहिलो सत्र ९:३०-११:००

सत्राध्यक्ष सुरेन्द्र के.सी.

पत्र ८ अर्जुन माबुहाङ लिम्बू जातिको दशलिम्बू सत्रथुमकालीन इतिहास र रीतिथिति

टिप्पणीकर्ता कमल पिगेला

पत्र ९ David Seddon and Fraser Sugden Medieval Madhes – Mithila (मध्यकालीन मधेस-मिथिला)

टिप्पणीकर्ता गोपाल झा

जलपान ११:००-११:१५

दोस्रो सत्र क्षेत्र ११:१५-१२:४५

सत्राध्यक्ष प्रेमशान्ती तुलाधर

पत्र १० पुरुषोत्तमलोचन श्रेष्ठ अभिलेखबाट बनेपा र चण्डेश्वरीलाई हेर्दा *
टिप्पणीकर्ता टेकबहादुर श्रेष्ठ *
पत्र ११ शुक्रसागर श्रेष्ठ* कीर्तिपुरमा नाक काटेको थप ऐतिहासिक तथ्य
टिप्पणीकर्ता रास जोशी *

खानपीन १२:४५-१३:३०
तेस्रो सत्र विवाद १३:३०-१५:००
सत्राध्यक्ष भवेन्द्र पौगनी
पत्र १२ बसन्त महर्जन *खश साम्राज्यको पतन र नेपाल मण्डलमा त्यसको प्रभाव
टिप्पणीकर्ता डिल्लीराज शर्मा
पत्र १३ तारानन्द मिश्र नेपालमा चिकित्साशास्त्र र देउपाटनका वैद्यहरूको सिमरौनगढसँगको सम्बन्ध
टिप्पणीकर्ता त्रिरत्न मानन्धर

चौथो सत्र बहस १५:००-१६:००
साझा विमर्श मध्यकालीन विमर्श र वर्तमान
सत्र सञ्चालक योगेश राज
सहभागी शङ्कर थापा ,काशीनाथ तमोट ,वैरागी काईला ,वीणा पौड्याल

समापन सत्र १६:००-१६:४५
आयोजकतर्फबाट मन्तव्य प्रत्यूष वन्त
सहभागीतर्फबाट मन्तव्य अर्जुन माबुहाङ
जलपान १६:४५-१७:००

अनुसूची ४ : छैठौँ युवा अनुसन्धान सम्मेलन, २०७२ को तालिका

Sixth Young Researchers' Workshop - 2016
Organized by Martin Chautari (MC),
MC Seminar Hall, Thapathali, Kathmandu
Sunday, 3 January 2016

10:00am
Welcome to the Workshop
Pratyoush Onta, MC

Moderator: Arjun Panthi, MC

10:10am
Paper 1: Bikas as Ideology: The Panchayat Years
Bandana Gyawali, University of Helsinki, Finland
Discussant: Bircam Rijal, Simon Fraser University, Canada

10: 50am
Paper 2: Away from the State: Persistent Gap between Citizen and the Concerned Authority
Manisha Lamsal and Puspa Paudel, GalliGalli
Discussant: Tulasi Sharan Sigdel, Nepal Administrative Staff College

11:30am
Paper 3: Urban Identities of Urban Youth in Kathmandu: Self Narratives
Suresh Gautam, Kathmandu University

Discussant: Sujit Shrestha, Emory University, USA
12:10pm

Paper 4: Pioneer Nepali Female Singers' Songs: Rhetoric of Body, Aesthetic and Libidinal Economy

Sweta Gyanu Baniya, Tribhuvan University
Discussant: Dipti Sherchan, Independent Researcher

Khaja Break (12:50 pm)

Moderator: Rukh Gurung, MC

1:30pm

Paper 5: Unraveling the Contexts of Social Transformations: Changing Meanings of Reproduction and Family Planning among Youth in Nepal

Bicram Rijal, Simon Fraser University, Canada
Discussant: Rekha Khatri, Health Research and Social Development Forum

2:10pm

Paper 6: Being a Transgender among Tharus of Bardiya: A Study on the Social and Cultural Aspect of Transgender in Tharu Community

Garima Adhikari, Tribhuvan University
Discussant: Neha Choudhary, Centre for the Study of Labour and Mobility, Social Science Baha

3:00pm

Paper 7: Family Cultural Capital and Learning Process: A Case Study of Manahara Slum Community

Samrat Sharma, Tribhuvan University
Discussant: Rebat Kumar Dhakal, Kathmandu University

3:40pm

Paper 8: Managing Sociology in Management Studies: Personal Reflections

Pranab Kharel and Gaurab KC, Kathmandu School of Law
Discussant: Shibaji Gurung, APEX College, Pokhara University

4:20pm

Concluding Remarks

Tea (5:00pm)

अनुसूची ५ : सातौं वार्षिक मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन, २०७३ को तालिका

**Seventh Annual Media Research Conference, 2016
20 March 2016 (7 Chait 2072), Sunday
Martin Chautari, Kathmandu**

Program Schedule:

8:00-9:00 Registration and Breakfast
9:00-9:15 Welcome to the Participants
Yogesh Raj, Martin Chautari

Session 1

(Moderator: Bhawana Oli, Martin Chautari)

9:15-10:00

Paper 1: *Implications from Internet Infrastructure Assessment at Panauti and Changu Narayan*

Nischal Regmi, Martin Chautari
Discussant: Shaligram Parajuli, Nepal Telecom

10:00-10:45

Paper 2: *Transition of Newspaper Journalism from Partisanship to Commercialism in 1990 Nepal*

Post-

Kundan Aryal, Tribhuvan University (TU)

Discussant: Rishikesh Dahal, TU

10:45-11:30

Paper 3: *नेपालमा अनलाइन मिडियाका पाठक: परम्परागत मिडिया ढाँचाकै विस्तार*

Arjun Panthi, Martin Chautari

Discussant: Ujjwal Acharya, Centre for Media Research - Nepal

11:30-12:30

Lunch

Session 2

(Moderator: Trishna Singh, Integrated ICT Pvt. Ltd.)

12:30-1:15

Paper 4: *Children in Online Space*

Hempal Shrestha, Research and Development Committee, Computer Association Nepal

Discussant: Vinay Kumar Kasajoo, Researcher/writer

1:15-2:00

Paper 5: *On Access, Use and Non-use of Internet in Nepal: Arguments from Empirical Findings*

Shailesh Pandey, Martin Chautari

Discussant: Santa B. Basnet, WiseYak Solutions Pvt. Ltd.

2:00-2:45

Paper 6: *Improved Quality and Better Access in School Education through ICT*

Rabi Karmacharya, OLE Nepal

Discussant: Lina Gurung, Kathmandu University (KU)

2:45-3:15:

Tea Break

3:15-4:30

Panel Discussion

(Coordinator: Birodh Rijal, Integrated ICT Pvt. Ltd.)

Is IT Education Producing Graduates Ready for Local Development and Global Competence?

Panelists: Bidur Dahal, Orchid International College; Anup Banskota, KU; and Sangita Sharma, Verisk IT Pvt. Ltd.

अनुसूची ६ : नेपालभित्र वा बाहिर भएका कार्यशाला, सम्मेलन वा तालिममा चौतारीका कर्मचारी/अनुसन्धाताहरूको सहभागिता

	सहभागीको नाम	कार्यक्रमको नाम	आयोजक, स्थान र मिति	प्रस्तुतिको शीर्षक
१.	अर्जुन पन्थी	मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन-७	मार्टिन चौतारी, काठमाडौं, २०७२ चैत ७ (२० मार्च २०१६)	नेपालमा अनलाइन मिडियाका पाठक: परम्परागत मिडिया ढाँचाकै विस्तार
२.	अर्जुन पन्थी	चौतारी छलफल शृंखला	मार्टिन चौतारी, काठमाडौं, २०७३ साउन ९ (२४ जुलाई २०१६)	पुरानो गाउँ, नयाँ प्रविधि: हिमाली थलो ताडतिडमा इन्टरनेट प्रयोगबाट देखिने असमानता
३.	अर्जुन पन्थी	यन्त्र स्पीकर सिरिज २०१५	यन्त्र आर्ट, टेक एन्ड साइन्स, नेपाल आर्ट काउन्सिल बबरमहल, २६ डिसेम्बर २०१५	नेपालमा जुत्ता, छाता र घडी: प्रारम्भिक अध्ययन
४.	अर्जुन पन्थी	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ कात्तिक २४ (१०)	नेपालमा जुत्ताको इतिहास:

			नोभेम्बर २०१५)	प्रारम्भिक अध्ययन
५.	देवराज हुमागाई	Research Writing Capacity Building Workshop	British Association for International and Comparative Education (BAICE) and Comparative Education Society of Asia (CESA), Manila, Philippines; 30 January 2016	Participant only
६.	देवेन्द्र उप्रेती	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ असोज १७ (4 October 2015)	Realizing a Public University in Post 2000 Nepal: A Case of Mid Western University, Surkhet
७.	देवेन्द्र उप्रेती	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ साउन ३१ (16 August 2015)	On What Private Universities Can Do to Provide Good Quality Education
८.	देवेन्द्र उप्रेती, प्रत्यूष वन्त र लोकरञ्जन पराजुली	Annual Kathmandu Conference on Nepal and the Himalaya	Social Science Baha and others; Kathmandu; 23 July	How Not to Make New Universities (Joint paper)
९.	निश्चल रेग्मी	मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन-७	मार्टिन चौतारी, काठमाडौं, २०७२ चैत ७ (२० मार्च २०१६)	Implications from Internet Infrastructure Assessment at Panauti and Changu Narayan
१०.	निश्चल रेग्मी र शैलेशबहादुर पाण्डे	Annual Kathmandu Conference on Nepal and the Himalaya 2015	Social Science Baha and others; Kathmandu; 23 July	An Insight into ICT's Energy Consumption and its Implications
११.	निश्चल रेग्मी र शैलेशबहादुर पाण्डे	इन्टरनेटमाथि पहुँच र प्रयोगबारे स्थलगत अनुसन्धानको नतिजा (रिपोर्टिङ कार्यशाला)	मार्टिन चौतारी र नसंचा पुचः, पनौती, काभ्रे; २०७२ पुस २९ (29 January 2016)	नेपालमा इन्टरनेटको पहुँच र प्रयोग : स्थलगत अनुसन्धानबाट प्राप्त तथ्यांक
१२.	निश्चल रेग्मी र शैलेशबहादुर पाण्डे	9th International Conference on Software, Knowledge, Information Management and Applications, SKIMA 2015.	Kantipur Engineering College, 25-27 December 2015	A regression analysis into Nepali ICT's energy consumption and its implications
१३.	प्रत्यूष वन्त	खुला सेमिनार	मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग, त्रिवि, काठमाडौं; २०७३ असार ३१ (15 July 2016)	20 Years of the Journal Studies in Nepali History and Society (SINHAS): Reflections on an Experiment in Quality Academic Publishing
१४.	प्रत्यूष वन्त	28 th JASAS Annual Conference	The Japanese Association for South Asian Studies (JASAS); Tokyo, Japan; 26-27 September 2015.	Patronage by Rana Elites of Public Cultural Production in Mid-20th Century Nepal
१५.	प्रत्यूष वन्त	Invited Lecture	Department of South Asia and Indian Ocean Studies Graduate School of Asian and African Area Studies (ASAFAS) of Kyoto University (KU), Kyoto, Japan; 29 September 2016.	Creating New Universities amidst Local Interests and National Confusion in Post-Panchayat Nepal
१६.	प्रत्यूष वन्त	Invited Lecture	Department of South Asia and Indian Ocean Studies Graduate School of Asian and African Area Studies (ASAFAS) of Kyoto University (KU), Kyoto, Japan; 30 September 2016.	Knowledge Production under Conditions of Load-Shedding: Locating Academic NGOs in Contemporary Nepal
१७.	प्रत्यूष वन्त	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ मंसिर २२ (8 December 2015)	What can the Generation that is Becoming 'Old' Do for Young Nepalis Who Want to Become Social Scientists?
१८.	प्रत्यूष वन्त, प्रमोद भट्ट, देवेन्द्र उप्रेती र लोकरञ्जन पराजुली	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ साउन ३१ (16 August 2015)	नेपालमा उच्च शिक्षा : केही प्रस्तावनाहरू
१९.	प्रत्यूष वन्त, कृष्ण अधिकारी, लोकरञ्जन	Annual Kathmandu Conference on Nepal and the Himalaya	Social Science Baha and others; Kathmandu; 23 July	The Saga of a Transition: The Efforts to 'Rightsize' Tribhuvan University in Post-

	पराजुली र देवेन्द्र उप्रेती			Panchayat Nepal (Joint paper)
२०.	प्रमोद भट्ट	Annual Kathmandu Conference on Nepal and the Himalaya 2015	Social Science Baha and others; Kathmandu; 23 July	Affiliation as Privatization: Trajectories of University Expansion in Nepal
२१.	भास्कर गौतम	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ मंसिर २० (6 December 2015)	Rethinking Geopolitics: The Case of Madhes
२२.	भास्कर गौतम	Annual Kathmandu Conference on Nepal and the Himalaya 2015	Social Science Baha and others; Kathmandu; 23 July	One of the Panelists (Panel: Earthquake 2015 and Social Scientists: Reflections from the Field and Afar)
२३.	भास्कर गौतम र योगेश राज	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ भदौ ६ (23 August 2015)	Social Audit of Disaster Management and Reconstruction
२४.	प्रमोद भट्ट	चौतारी छलफल शृंखला (प्यानल छलफल)	२०७३ असार ९ (23 June 2016)	Grading System in SLC: Managing the Current Confusion and the Way Ahead
२५.	प्रमोद भट्ट	नेपालमा उच्च शिक्षा सुधार	मार्टिन चौतारी, काठमाडौं, २०७२ साउन १२ (28 July 2015)	How will/will not the Proposed HEP Address Key Issues in Higher Education?
२६.	प्रमोद भट्ट (सुदिप नकर्मीको साथमा)	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ भदौ २० (6 September 2015)	Testing Our Students' Cognitive Skills: Analysis of the SLC
२७.	योगेश राज	मध्यकालीन मीमांसा अधिगोष्ठी २०७२	२०७२ मंसिर १३	कालक्रमको दुस्वप्नबाट इतिहासलाई विउझाउँदा
२८.	योगेश राज	Studying Documents in Pre-Modern South Asia and Beyond: Problems and Perspective	Heidelberg Academy of Humanities and Sciences, Heidelberg, Germany; 4-6 October 2015	Waking History Up from the Chronological Nightmares: A Perspective from the Medieval Newari Historiography
२९.	योगेश राज	Religion and Social Diversity in South Asia,	Indian Institute of Advanced Studies (IIAS); Shimla, India; 12-14 October 2015.	Public Enactments of Faith in Nepal
३०.	योगेश राज	19 th International Oral History Conference	International Oral History Association (IOHA), Oral History Association of India (OHAI) and the Shristi Institute of Art, Design and Technology, Bangalore (Shristi), Bangalore, India, 27 June-1 July 2016	Structures of Orality
३१.	योगेश राज	Invited Lecture	Centre for the Study of Developing Societies (CSDS); New Delhi, India; 4 April 2016.	Social Audit of the Post-quake Processes
३२.	योगेश राज	Invited Lecture	Indira Gandhi National Open University (IGNOU), New Delhi, India; 6 April 2015.	Chronology and History
३३.	रमेश निरौला	कपिराइटसम्बन्धी कार्यशाला	EIFL and NeLIC; Kathmandu; 3-4 September 2015.	Participant only.
३४.	लोकरञ्जन पराजुली	Regional Conference on the Use of Money in Politics and Effects on People's Representation	The India International Institute of Democracy and Election Management (IIIDEM); 15-16 December 2015, New Delhi, India	Only Participant
३५.	लोकरञ्जन पराजुली	Annual Kathmandu Conference on Nepal and the Himalaya	Social Science Baha and others; Kathmandu; 23 July	Educating Women for Men's Sake: Discourses of Female Education in Late Rana Nepal
३६.	लोकरञ्जन पराजुली	नेपालमा उच्च शिक्षा सुधार	मार्टिन चौतारी, काठमाडौं, २०७२ साउन १२ (28 July 2015)	Commentary on Actually Existing Decentralization and Autonomy within TU
३७.	लोकरञ्जन पराजुली र देवेन्द्र उप्रेती	Seminar on Higher Education Reforms in Nepal	२०७२ साउन १२ (28 July 2015)	Commentary on Actually Existing Decentralization and Autonomy within TU
३८.	शकवहादुर बुढाथोकी	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ चैत २१ (3 April 2016)	The Politics of Parental Participation: A Comparative

				Study of School Management Committees (SMCs) in Public and Private Schools
३९.	शकवहादुर बुढाथोकी	Participatory Democracy (PD) - Training/Learning Module Writing.	Forum for Participatory Democracy (FPD), Action Aid International Nepal; Kathmandu; 22-24 November 2015.	Participant only.
४०.	शैलेशवहादुर पाण्डे	चौतारी छलफल शृंखला	२०७२ पुस ७ 22 December 2015	Status of "Digital Nepal": Findings on Nepali Internet Access and Use
४१.	शैलेशवहादुर पाण्डे	मिडिया अनुसन्धान सम्मेलन-७	मार्टिन चौतारी, काठमाडौं, २०७२ चैत ७ (२० मार्च २०१६)	On Access, Use and Non-use of Internet in Nepal: Arguments from Empirical Findings
४२.	हर्षमान महर्जन	Annual Kathmandu Conference on Nepal and the Himalaya 2015	Social Science Baha and others; Kathmandu; 23 July	Rise and fall of High Level Information Technology Commission in Nepal